

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΑΦΗΓΗΣΗ ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ
ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ»**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΑΜ 4172

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΒΑΚΑΛΗ ΑΝΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αφήγηση αποτελεί μια ευρέως χρησιμοποιούμενη εκπαιδευτική στρατηγική, καθώς έχει διαπιστωθεί ότι ο προσελκύει το ενδιαφέρον και βοηθά στην εμπέδωση των πληροφοριών από τους εκπαιδευόμενους, αφού οι άνθρωποι μπορούν να απομνημονεύσουν και να ανακαλέσουν πιο εύκολα πληροφορίες τις οποίες έλαβαν μέσα από μια ιστορία, ειδικά αν η ιστορία αυτή σχετίζεται με προυπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των εκπαιδευομένων. Ο τρόπος κωδικοποίησης και παρουσίασης του μαθησιακού αντικειμένου, όπως και κάθε είδους πληροφορίας, επηρεάζει σημαντικά τη δυνατότητα των ανθρώπων να το απομνημονεύσουν και να το ανακαλέσουν στο μέλλον. Μέσω της αφήγησης, οι ιστορίες και τα γεγονότα μεταδίδονται στους μαθητές, αποδίδοντας αποτελεσματικά το την πλοκή και το νόημα της ιστορίας, υποστηρίζοντας την απόκτηση της πραγματικής γνώσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Αφήγηση, Παραβολές, Διδασκαλία, Παραβολή του Καλού Σαμαρείτη, Ενσυναίσθηση

SUMMARY

Storytelling is a widely used instructional strategy as it has been found to attract interest and help students consolidate information, since people can more easily remember and recall information received through a story, especially if the this story relates to the learners' prior knowledge and experiences. The way learning material is encoded and presented, like any kind of information, significantly affects people's ability to remember and recall it in the future. Through storytelling, stories and events are communicated to students, effectively conveying the plot and meaning of the story, supporting the acquisition of factual knowledge.

Keywords: Storytelling, Parables, Teaching, Parable of the Good Samaritan, Empathy

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα υπεύθυνη δήλωση, βεβαιώνω ότι είμαι η συγγραφέας της παρούσας πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται σε αυτήν. Έχω αναφέρει, ακόμα, όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Τέλος, αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά και ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Η δηλούσα
Δημητροπούλου Καλλιόπη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου, κ. Βακάλη Άννα, η οποία υπήρξε αρωγός στην προσπάθεια μου και χωρίς τη βοήθεια της δεν θα μπορούσα να ολοκληρώσω την πτυχιακή μου εργασία.

Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια και το φιλικό μου περιβάλλον που με βοήθησε με κάθε κόστος να πραγματοποιήσω τις σπουδές μου στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	9
ΑΦΗΓΗΣΗ.....	9
1.1 Η έννοια της αφήγησης.....	9
1.2 Βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αφήγησης.....	12
1.3 Είδη του αφηγηματικού λόγου	13
1.4 Η προετοιμασία για την αφήγηση-Αφηγητής.....	14
1.5 Αφηγηματική Θεολογία	17
1.6 Η αφήγηση ως εργαλείο στον τομέα της εκπαίδευσης.....	19
ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	22
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ	22
2.1 Εννοιολογική προσέγγιση των παραβολών	22
2.2 Είδη παραβολών	23
2.3 Η αξία και ο σκοπός των παραβολών	25
2.4 Βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παραβολών.....	26
2.5 Τρόποι ανάγνωσης των παραβολών.....	27
2.6 Οι παραβολές και οι αξίες τους ως διδακτικό μέσο	29
ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	31
Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ	31
3.1 Μεθοδολογία	31
3.2 Παραβολές σχετικές με τη Βασιλεία του Θεού.....	45
3.3 Παραβολές σχετικές με την αγάπη του συγγενή.....	51
3.4 Παραβολές σχετικές με την εγρήγορση, αγρυπνία και την κρίση.....	53
3.5 Παραβολές σχετικές με την αγάπη του Θεού προς τους αμαρτωλούς.....	55
3.6 Παραβολές σχετικές με την μαθητεία και την υπευθυνότητα	58
3.7 Παραβολές σχετικές με τη διακονία και την υπακοή	61
3.8 Παραβολές σχετικές με την εμπιστοσύνη προς το Θεό.....	63
3.9 Παραβολές σχετικές με τα τέκνα της Βασιλείας του Θεού.....	64
3.10 Παραβολές σχετικές με τη μετάνοια.....	65
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ	69
Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗ	69

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ.....	69
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	77

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία έχει ως θέμα την αφήγηση ως διδακτικό εργαλείο και τις παραβολές. Για την καλύτερη κατανόηση του θέματος και τη διεξαγωγή ορθότερων συμπερασμάτων αναπτύχθηκαν τέσσερα επιμέρους κεφάλαια.

Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην αφήγηση. Αρχικά, αναλύεται η έννοια της αφήγησης, τα βασικά χαρακτηριστικά που τη διέπουν και τα είδη στα οποία διακρίνεται. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για την προετοιμασία της αφήγησης, τον αφηγητή και την αφηγηματική θεολογία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύονται τα γενικά στοιχεία των παραβολών. Πρώτα από όλα, δίδεται η έννοια της παραβολής, τα είδη των παραβολών, όπως επίσης η αξία και ο σκοπός τους. Έπειτα, γίνεται αναφορά στα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παραβολών, στους τρόπους ανάγνωσης των παραβολών και στην αξία που έχουν οι παραβολές ως διδακτικό μέσο.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζονται και ερμηνεύονται οι περισσότερες εκ των παραβολών που δίδαξε ο Ιησούς Χριστός και στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια διδακτική πρόταση για τις παραβολές και συγκεκριμένα για την παραβολή του καλού Σαμαρείτη. Ουσιαστικά, στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε ένα διδακτικό σενάριο για την συγκεκριμένη παραβολή σε μαθητές της Γ' Δημοτικού στο μάθημα των Θρησκευτικών και θα προσπαθήσουμε να την συνδέσουμε με την ανάγκη της ενσυναίσθησης.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΦΗΓΗΣΗ

1.1 Η έννοια της αφήγησης

Η αφήγηση μαζί με την ποίηση και το δράμα αποτελούν τα τρία λογοτεχνικά γένη. Η αφήγηση είναι μια επικοινωνιακή πράξη στην οποία παρατίθενται κάποια γεγονότα, είτε πραγματικά είτε φανταστικά, σε διαδοχικές χρονικές στιγμές κατά τις οποίες πραγματοποιήθηκαν. Η αφήγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο με τον γραπτό όσο και με τον προφορικό λόγο και απαιτεί την ύπαρξη του πομπού, του αφηγητή, του δέκτη, του αποδέκτη της αφήγησης, του μηνύματος, του θέματος και του περιεχομένου. Με τη διαδικασία της αφήγησης δίδονται, ακόμα, οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με το χώρο, το χρόνο, την πλοκή της αφήγησης και τα πρόσωπα που εμπλέκονται σε αυτή. Σύμφωνα με τον Παπαντωνάκη (2009), με την αφήγηση εξιστορούνται τα γεγονότα με συγκεκριμένη σειρά, με ενέργειες και γεγονότα που μεταβάλλουν την αρχική κατάσταση λόγω κάποιου προβλήματος ή εμποδίου δημιουργώντας έτσι μια άλλη κατάσταση.

Στην αφήγηση εμφανίζονται εννοιολογικές σχέσεις, όπως είναι για παράδειγμα η αιτία, ο λόγος, ο σκοπός, το μέσο και η χρονική εγγύτητα. Η αφήγηση περιγράφει ουσιαστικά συμβάντα που συμβαίνουν στην πραγματική ζωή με σαφήνεια και συντομία. Οι περιγραφές της αφήγησης, ο χώρος και ο χρόνος που εκτυλίσσονται τα γεγονότα παριστάνουν την πραγματική ζωή (Πολίτης, 2006).

Κατά τη διάρκεια της αφήγησης δημιουργούνται τα παρακάτω βασικά ερωτήματα στον αναγνώστη:

- Ο χρόνος που λαμβάνει χώρα η ιστορία
- Η διάρκεια της ιστορίας
- Η οργάνωση της χρονικής σειράς των γεγονότων
- Η συχνότητα με την οποία συμβαίνουν τα γεγονότα

(Παπαντωνάκης, 2009)

Αξίζει να σημειώσουμε πως υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην αφήγηση και της ιστορίας. Η διάκριση αυτή έχει σχέση με το περιεχόμενων των αφηγηματικών

κειμένων και συγκεκριμένα στις γραμματικές κατηγορίες των ρημάτων που χρησιμοποιούνται, δηλαδή ο χρόνος, η έγκλιση και η φωνή τους (Φρυδάκη,2003).

Η σημαντικότερη διαφορά όσον αφορά το χρόνο της ιστορίας και το χρόνο της αφήγησης είναι η ακολουθία με την οποία συμβαίνουν τα γεγονότα. Από τη μια πλευρά, στην ιστορία απαιτείται να ακολουθείται η σωστή χρονική σειρά των γεγονότων, ενώ από την άλλη πλευρά στην αφήγηση η διαδοχική σειρά των γεγονότων δεν κρίνεται απαραίτητη (Φρυδάκη,2003).

Επιπροσθέτως, στην αφήγηση μπορεί να γίνονται πρόωρες αναφορές που να αναφέρονται σε μεταγενέστερα γεγονότα. Οι αναφορές αυτές ονομάζονται προλήψεις ή αναλήψεις και είναι στην ουσία αναδρομικές αναφορές για γεγονότα που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν. Η αφήγηση στην ανάληψη ξεκινάει από το παρόν για να μεταφερθεί στο παρελθόν ή ακόμα μπορεί και να προετοιμάζει αφηγήσεις που τοποθετούνται στο παρελθόν και θα πραγματοποιηθούν στο μέλλον της αφήγησης. Η ανάληψη στην αφήγηση έχει ως απώτερο σκοπό να δώσει πληροφορίες για χαρακτήρες και γεγονότα του παρελθόντος και να προσελκύσει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη (Παπαντωνάκης,2009).

Στην αφήγηση ιδιαίτερη σημασία έχει, επίσης, η διάρκεια των γεγονότων, καθώς περιγράφει τη σχέση ανάμεσα στο χρόνο της ιστορίας και το χρονικό διάστημα που διαρκεί η αφήγηση. Διαπιστώνουμε, πως η διάρκεια είναι σημαντικό στοιχείο της αφήγησης διότι καθορίζει το ρυθμό της.

Υπάρχει περίπτωση ο χρόνος αφήγησης να είναι μεγαλύτερος από τον πραγματικό χρόνο της ιστορίας που εκτυλίσσεται. Αυτό συμβαίνει όταν ο αφηγητής περιγράφει περισσότερα γεγονότα από αυτά που αναφέρονται ή κάνει κάποια αφηγηματικά σχόλια. Υπάρχει, ωστόσο, και η περίπτωση ο χρόνος αφήγησης να είναι μικρότερος από τον πραγματικό χρόνο. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που δεν αναφέρονται όλα τα γεγονότα από το αφηγηματικό κείμενο ή παρουσιάζονται περιλήψεις σε μεγάλα χρονικά διαστήματα της ιστορίας (Φρυδάκη,2003).

Επίσης, η συχνότητα αναφέρεται στο πόσες φορές συμβαίνει ένα γεγονός στην ιστορία και πόσες φορές γίνεται αντικείμενο αφήγησης αυτό το γεγονός. Αν ένα γεγονός γίνεται μια φορά στην ιστορία και παρουσιάζεται μόνο μια φορά στην αφήγηση τότε η αφήγηση είναι μοναδική. Στην περίπτωση που το γεγονός παρουσιάζεται στην αφήγηση όσες φορές παρουσιάζεται και στην ιστορία τότε η

αφήγηση είναι πολυμοναδική. Τέλος, όταν το γεγονός παρουσιάζεται αρκετές φορές στην ιστορία και μια φορά στην αφήγηση τότε η αφήγηση είναι θαμιστική, ενώ όταν το γεγονός παρουσιάζεται μια φορά στην ιστορία και αρκετές φορές στην αφήγηση τότε η αφήγηση είναι επαναληπτική.

Για να κατανοήσουμε την αφήγηση σημαντικό ρόλο έχει η οπτική γωνία του αφηγητή, καθώς πολλές φορές συμβαίνει σε ένα κείμενο να υπάρχει διαφορετική αντίληψη από την πλευρά του ήρωα και διαφορετική από την πλευρά του συγγραφέα-αφηγητή.

Κατά συνέπεια, προκύπτουν τρία είδη εστίασης. Πρώτα από όλα υπάρχει η μηδενική εστίαση κατά την οποία ο αφηγητής είναι παντογνώστης, βρίσκεται παντού και γνωρίζει τα πάντα για τους ήρωες (Φρυδάκη,2013). Έπειτα, έχουμε την εσωτερική εστίαση κατά την οποία μπορεί ο αφηγητής να πληροφορεί τον αναγνώστη για τα γεγονότα αλλά ο ίδιος παρακολουθεί τα γεγονότα μέσα από τα μάτια του ήρωα. Στην περίπτωση που ο εστιαστής δεν είναι σταθερός αλλά μεταβάλλεται μεταβάλλοντας ταυτόχρονα και τα γεγονότα τότε η εστίαση είναι μεταβλητή. Πολλαπλή εστίαση υπάρχει σε αντίθετη περίπτωση όταν το ίδιο γεγονός παρουσιάζεται πολλές φορές από διαφορετικά πρόσωπα. Τέλος, όταν ο αφηγητής δε γνωρίζει τίποτα για τους ήρωες καταγράφοντας απλά τα γεγονότα χωρίς σχολιασμό τότε η αφήγηση έχουμε εξωτερική εστίαση. Σε αυτή την περίπτωση, όπως είναι αναμενόμενο, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τις σκέψεις και τα συναισθήματα των ηρώων (Φρυδάκη,2013).

Σε γενικές γραμμές κατανοούμε πως ο αφηγητής δύναται να συμμετέχει με διαφορετικούς τρόπους στην αφήγηση. Για παράδειγμα, ο αφηγητής είναι ομοδιηγητικός όταν είναι κάποιο πρόσωπο της αφήγησης και συμμετέχει στη δράση με πρωταγωνιστικό ή δευτερεύοντα ρόλο, με οποιαδήποτε μορφή ως ήρωας, ως απλώς παρατηρητής ή ως αυτόπτης μάρτυρας μιας πλοκής.

Εν κατακλείδι, όσον αφορά τα αφηγηματικά κείμενα και τη συμμετοχή του αφηγητή στην ιστορία και το αφηγηματικό επίπεδο στο οποίο κινείται ο αφηγητής υπάρχουν οι ακόλουθες κατηγορίες αφηγητών. Αρχικά, υπάρχει ο εξωδιηγητικός αφηγητής, ο οποίος αναφέρει πληροφορίες για τα αφηγηματικά κείμενα, ο διηγητικός αφηγητής, ο οποίος μεταφέρει τα γεγονότα της αφήγησης στην οποία αναφέρεται

και τέλος ο μεταδιηγητικός αφηγητής, ο οποίος μεταφέρει μια άλλη αφήγηση μέσα στην κύρια αφήγηση (Φρυδάκη,2003).

1.2 Βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αφήγησης

Τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αφήγησης είναι τα παρακάτω:

- Ο χώρος όπου πραγματοποιούνται τα γεγονότα είτε είναι φανταστικός είτε είναι αόριστος
- Ο χρόνος τις περισσότερες φορές είναι απροσδιόριστος
- Οι ήρωες είναι πρόσωπα φανταστικά
- Η αφήγηση διδάσκεται στα πλαίσια της ανάπτυξης του γραπτού και του προφορικού λόγου
- Η αφήγηση δεν αποτελεί κάποιου είδους κειμένου. Στον αντίποδα είναι ένα γλωσσικό εργαλείο που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για να εκφράσει αυτό που επιθυμεί είτε γραπτώς είτε προφορικώς
- Η αφήγηση αποτελεί μια καθημερινή γλωσσική λειτουργία που μπορεί να χρησιμοποιήσει κάθε άνθρωπος από τη στιγμή που είναι σε θέση να μιλήσει και να εκφραστεί
- Η αφήγηση μπορεί να υπάρχει σε διάφορα είδη κειμένων όπως είναι για παράδειγμα τα παραμύθια, τα άρθρα, τα ποιήματα, τα τραγούδια, τα προσωπικά ημερολόγια ή οι παραβολές
- Σε μερικές περιπτώσεις η αφήγηση αποτελεί μέρος της επιχειρηματολογίας κάποιου
- Απώτερος σκοπός της αφήγησης είναι να παραθέσει μια ιστορία είτε πραγματική είτε φανταστική μέσα από μια σειρά γεγονότων
- Σε κάθε αφήγηση υπάρχει ένας αφηγητής που παρουσιάζει την ιστορία
- Σε κάθε αφήγηση υπάρχει ένας αναγνώστης, ένας ακροατής και ένας αποδέκτης
- Η αφήγηση έχει αρχή, μέση και τέλος ανεξάρτητα από το πώς παρουσιάζονται τα γεγονότα της ιστορίας
- Η αφήγηση είναι τοποθετημένη μέσα σε ένα συγκεκριμένο χώρο και χρόνο

- Στην αφήγηση μπορεί να υπάρχει είτε ένας μόνο χαρακτήρας είτε περισσότεροι με πρωταγωνιστικό ή δευτερεύοντα ρόλο
- Συνήθως στην αφήγηση υπάρχει ένα γεγονός που ανατρέπει τη φυσική ροή της ιστορίας
- Στην αφήγηση πάντα υπάρχει τέλος-επίλογος
- Στην αφήγηση υπάρχουν ρήματα δράσης και έκφρασης συναισθημάτων και σκέψης
- Στην αφήγηση υπάρχει ευθύς και πλάγιος λόγος, δηλαδή υπάρχουν τεχνικές διαλόγου και εσωτερικού μονολόγου

1.3 Είδη του αφηγηματικού λόγου

Σύμφωνα με την αρχαία ρητορική, ο αφηγηματικός λόγος αποτελείται από τρία επιμέρους μέρη: την πραγματική αφήγηση, την ιστορική αφήγηση και τη μυθοπλαστική αφήγηση. Κάθε είδος αφήγησης που χρησιμοποιείται έχει και έναν διαφορετικό σκοπό (Πολίτης,2006).

Αναφορικά με τη μυθοπλαστική αφήγηση αυτή συνδέεται άμεσα με τη λογοτεχνία. Η αφήγηση γίνεται σε φανταστικό επίπεδο δημιουργώντας έτσι ένα καινούργιο φανταστικό κόσμο προσώπων και καταστάσεων που δεν υπάρχει στην πραγματικότητα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα της μυθοπλαστικής αφήγησης είναι τα παραμύθια και οι προσωπικές αφηγήσεις. Τα παραμύθια είναι προϊόντα συλλογικής επεξεργασίας και διαμορφώνονται με την πάροδο του χρόνου, ενώ οι αφηγήσεις της προσωπικής δημιουργικής λογοτεχνίας επινοούνται σε μικρό χρονικό διάστημα (Πολίτης,2006).

Η ιστορική αφήγηση είναι η εξιστόρηση των γεγονότων του παρελθόντος. Η ιστορία δεν είναι ίδια με την αφήγηση, αλλά αποτελεί ειδική κατηγορία της ιστορικής αφήγησης. Ένα είδος ιστορικής αφήγησης είναι για παράδειγμα η χρονογραφία, δηλαδή η έκθεση γεγονότων στην ιστοριογραφία που χρησιμοποιούν την αφήγηση, για να παρατεθούν γεγονότα του παρελθόντος (Πολίτης,2006).

Κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ιστορικής αφήγησης είναι ο χώρος, ο χρόνος, ο τρόπος, η αφορμή, τα αίτια και το αποτέλεσμα. Η ιστορία γράφεται στο χρόνο που

προσδιορίζει τα γεγονότα. Ο τρόπος αποτελεί την αφήγηση των γεγονότων, όπως επίσης και μια πρώτη τους αξιολόγηση. Η αφορμή των γεγονότων δεν αποτελεί τα αίτια, καθώς αυτά τα αίτια υπάρχουν από πριν, ενώ η αφορμή δημιουργείται προκειμένου να ξεκινήσουν τα γεγονότα. Τα αποτελέσματα των ιστορικών γεγονότων, τέλος, δίνουν τη δυνατότητα στους ακροατές να κρίνουν τα γεγονότα (Sebba,2000).

Ενώ η ιστορική αφήγηση αφηγείται γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν, η πραγματική αφήγηση εξιστορεί εν αντιθέσει τα σύγχρονα γεγονότα. Οι καθημερινές ιστορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ δυο ατόμων είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα της πραγματικής αφήγησης. Ένα είδος της ρεαλιστικής αφήγησης είναι η δημοσιογραφική είδηση που αποσκοπεί στην ενημέρωση του ευρύ κοινού. Ακόμη, να αναφέρουμε, πως το ημερολόγιο και το βιογραφικό σημείωμα είναι αφηγήσεις της πραγματικής αφήγησης, που έχουν ως απώτερο σκοπό να μεταδώσουν προσωπικές εμπειρίες (Πολίτης,2006).

1.4 Η προετοιμασία για την αφήγηση-Αφηγητής

Ο αφηγητής έχει έναν πολύ ιδιαίτερο ρόλο και πολλές φορές μάλιστα έχει πολλά κοινά χαρακτηριστικά με αυτά του ηθοποιού. Ένας αφηγητής αποκρυπτογραφεί, διερμηνεύει λογοτεχνικά κείμενα, τα αναπλάθει και τους δίνει ζωή με το λόγο, με την έκφραση του προσώπου, τις κινήσεις του σώματος και γενικά με ολόκληρη την παρουσία του.

Ο αφηγητής έχει ως κύριο σκοπό να ψυχαγωγήσει τον ακροατή και ταυτόχρονα να τον ευαισθητοποιήσει. Επίσης, ο αφηγητής ενδιαφέρεται να μεταδώσει στο ακροατήριο τον εσωτερικό του παλμό, δηλαδή, αυτόν που προκύπτει από την εσωτερική συγκίνηση που του προκαλεί η συνεύρεση του με τα πρόσωπα της ιστορίας. Αξίζει να αναφέρουμε πως κατά την ώρα της αφήγησης, ο αφηγητής δεν επιδιώκει μόνο να περιγράψει τα γεγονότα αλλά και να διεγείρει τα ανθρώπινα συναισθήματα. Το έργο του αφηγητή ίσως να φαίνεται εύκολο, όμως στην πραγματικότητα είναι πολύ δύσκολο αν αναλογιστούμε τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για να επιτύχει στην αποστολή του ως διαμεσολαβητής μεταξύ των

ακροατών και της λογοτεχνίας. Ταυτόχρονα, κάθε αφηγητής θα πρέπει να έχει δημιουργική φαντασία, διορατικότητα, συμπαθητική ικανότητα, με την οποία βιώνει τα ιστορούμενα, και δεξιότητα στο να προκαλεί βιωματική αντιμετώπιση των γεγονότων, όπως επίσης και χαρούμενη διάθεση απέναντι στη φύση και στη ζωή.

Ωστόσο, εκτός από τα παραπάνω φυσικά προσόντα, ο αφηγητής, ειδικά όταν απευθύνεται στα παιδιά, θα πρέπει να έχει γνώση του εαυτού του και του παιδιού, αγάπη για το παιδί, επαρκή γνώση της λογοτεχνίας και άλλων τεχνών, ωραία φωνή, καλή άρθρωση, εύρυθμο λόγο, πλούσιο χρώμα στο λόγο του, σωστό τόνο και κατάλληλο λεξιλόγιο.

Για την προετοιμασία της αφήγησης, ο αφηγητής θα πρέπει πριν από αυτή να επιλέξει την κατάλληλη διασκευή και να γίνει η απαραίτητη εκμάθηση αυτής.

Κρίνεται αναγκαίο, ο αφηγητής να διαβάζει πολλές φορές την ιστορία σιωπηλά και φωναχτά, να ξεχωρίζει τα κύρια γεγονότα της ιστορίας, τα βασικά πρόσωπα, το σημείο που υπάρχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον και να προσδιορίζει τη διάθεση που κυριαρχεί. Ακόμα, ο αφηγητής προσέχει την αρχή και το τέλος της ιστορίας καθώς και τις λέξεις, τις φράσεις και τη γλώσσα που χρησιμοποιούνται. Είναι σημαντικό ο αφηγητής να συνθέτει νοερά τα μέρη της ιστορίας, ενώ δεν θα πρέπει να απομνημονεύει λέξη προς λέξη τα γεγονότα, αλλά να τα αφομοιώνει και να τα παρουσιάζει με δικά του λόγια.

Ένας σωστός αφηγητής απομνημονεύει σχολαστικά την αρχή της ιστορίας, όπου παρατίθενται ο τόπος, ο χρόνος, τα κύρια πρόσωπα και το πρόβλημα της, με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να κινήσει το ενδιαφέρον του κοινού από την αρχή της αφήγησης. Το τέλος της αφήγησης τις περισσότερες φορές είναι σύντομο και θα πρέπει να αφήνει μια ευχάριστη εντύπωση. Όσον αφορά το πρόσωπο της διήγησης, μπορεί να γίνει είτε σε τρίτο πρόσωπο είτε σε πρώτο, ενώ ορισμένες φορές επινοείται ένας ήρωας, ο οποίος παραθέτει την ιστορία.

Είναι εξίσου σημαντικό ο αφηγητής να μην ταυτίζεται με τους ήρωες, αλλά αντίθετα να λειτουργεί υπαινικτικά, δίνοντας ερεθίσματα στους ακροατές του, για να οραματιστούν τα γεγονότα και τους ήρωες της ιστορίας.

Εν συνεχεία, παρατίθενται πληροφορίες σχετικά με τον παραδοσιακό και τον σύγχρονο αφηγητή.

Ο παραδοσιακός αφηγητής

Τα παλαιότερα χρόνια ως επί το πλείστον υπήρχαν πολλοί παραμυθάδες που αφηγούνταν ιστορίες. Οι λαϊκοί, αυτοί, αφηγητές ήταν κυρίως άνδρες με και οι αφηγήσεις τους απευθύνονταν σε ενήλικες. Οι γυναίκες παραμυθούδες ήταν αυτές που αφηγούνταν κατά κύριο λόγο στα παιδιά. Τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του λαϊκού αφηγητή είναι τα εξής:

- δυνατή μνήμη
- ευφράδεια λόγου
- ένταση φωνής
- ικανότητα πολύωρης αφήγησης
- εκφραστικότητα
- παραστατικότητα
- επιδεξιότητα
- χιούμορ
- φαντασία
- μιμική
- εσωτερίκευση αφηγηματικού υλικού

Ο λαϊκός αφηγητής, τέλος, ήταν ένα πρόσωπο αποδεκτό από το ευρύ κοινό, σεβάσιμο και ο λόγος του είχε μεγάλη απήχηση σε όλες τις κοινωνικές τάξεις.

Η αφήγηση στη σύγχρονη εποχή

Τα χαρακτηριστικά του αφηγητή στη σύγχρονη εποχή είναι τα παρακάτω:

- είναι εγγράμματος
- διαθέτει φωνή
- εκφραστικότητα
- παραστατικότητα
- μιμική
- διορατικότητα για την επιλογή του υλικού

Επιπροσθέτως, ο σύγχρονος αφηγητής, σε οποιαδήποτε τοποθεσία και αν βρίσκεται, όταν διηγείται στα παιδιά, αντλεί το υλικό του από την παραδοσιακή και επώνυμη λογοτεχνία προσπαθώντας να δώσει ζωή στα λογοτεχνικά κείμενα.

Κοινό σημείο του παραδοσιακού και του έντεχνου αφηγητή είναι ο σεβασμός στην προφορική παράδοση και η αγάπη για την ιστορία. Κάθε αφηγητής, ακόμα, έχει το προσωπικό του στυλ και ύφος προσδίδοντας μοναδικότητα στην αφήγησή του.

Σε γενικές γραμμές για την τέχνη της προφορικής αφήγησης και τον τρόπο που υπηρετείται, θα μπορούσαμε να προσδιορίσουμε τις παρακάτω οδηγίες:

- Ο αφηγητής πρέπει να αγαπά το κείμενο που αφηγείται.
- Οφείλει να το γνωρίζει καλά, ώστε να μπορεί να εκφράσει τόσο το βαθύτερο νόημα του κειμένου όσο και τις αποχρώσεις του.
- Να έχει συναίσθηση ότι προφέρει ένα λογοτεχνικό κείμενο. Αυτό τον υποχρεώνει να διαλέγει τις λέξεις που χρησιμοποιεί, ώστε να ταιριάζουν με το γενικότερο ύφος του κειμένου.
- Να «βλέπει» τις εικόνες που περιγράφει, να ζει και να αναπνέει μέσα σε αυτές κατά τη διάρκεια της αφήγησής του.
- Να προσέχει την άρθρωση, τα σημεία στίξης του λόγου, να ελέγχει την ανάσα του και το ρυθμό του κειμένου.
- Να ζει την ιστορία κάθε φορά σαν να την ανακαλύπτει για πρώτη φορά.

1.5 Αφηγηματική Θεολογία

Η Αφηγηματική Θεολογία, αναπτύχθηκε στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα. Οι ιδρυτές της Αφηγηματικής Θεολογίας ήταν οι George Lindbeck, Hans Wilhelm Frei, και άλλοι ερευνητές, οι οποίοι επηρεάστηκαν από τον Καρλ Μπαρθ, τον Θωμά Ακινάτη, και σε κάποιο βαθμό από την nouvelle théologie (νέα θεολογία), μια σχολή σκέψης, δηλαδή, που προτείνει την αναμόρφωση της Καθολικής Εκκλησίας, στην οποία ηγούνται Γάλλοι Καθολικοί όπως ο Henri de Lubac.

Αφηγηματική Θεολογία είναι η ιδέα ότι η χρήση της Αγίας Γραφή που κάνει η Βιβλική Θεολογία θα πρέπει να εστιάζει σε μια αφηγηματική παρουσίαση της πίστης, παρά στην ανάπτυξη κάποιων προτάσεων που εξηγούνται από τις ίδιες τις Γραφές, ή από αυτό που κοινώς αποκαλείται «Συστηματική Θεολογία». Ουσιαστικά, η Αφηγηματική Θεολογία είναι ένας αρκετά ευρύς όρος, αλλά είναι συχνά αυτή η προσέγγιση της θεολογίας που κυρίως βρίσκει το νόημα μιας ιστορίας. Στη συνέχεια, αυτό συνδέεται με την απόρριψη τού νοήματος που προέρχεται από προτασιακές αλήθειες ή την Συστηματική τους Θεολογία.

Άλλες φορές, η Αφηγηματική Θεολογία συνδέεται με την ιδέα ότι δεν χρειάζεται αρχικά να μάθουμε αρχές, κανόνες ή νόμους από τις Γραφές αλλά να μάθουμε περισσότερο να σχετιζόμαστε με τον Θεό.

Ωστόσο, όταν η Αφηγηματική Θεολογία χρησιμοποιείται ορθώς παρέχει οικοδομικό υλικό για την Συστηματική και την Βιβλική Θεολογία. Η Αφηγηματική Θεολογία διδάσκει ότι η Αγία Γραφή θεωρείται η ιστορία της αλληλεπίδρασης του Θεού με τον λαό Του. Οι υποστηρικτές της Αφηγηματικής Θεολογίας ισχυρίζονται πως αυτό δεν σημαίνει ότι η Γραφή δεν κάνει ισχυρισμούς αλήθειας με την μορφή προτάσεων αλλά ότι ο κύριος σκοπός των Γραφών είναι να καταγράψει την σχέση μεταξύ τού Θεού και του λαού Του και πώς εμείς που ζούμε σήμερα στη σύγχρονη εποχή μπορούμε να συνεχίσουμε την ιστορία αυτή. Αυτό, λοιπόν, προηγείται της περισσότερο ακριβούς ανάλυσης της Συστηματικής Θεολογίας. Οι υποστηρικτές της Αφηγηματικής Θεολογίας προχωρούν στο επιχείρημα πως η Αφηγηματική Θεολογία είναι λιγότερο πιθανό να απομακρύνει τα εδάφια έξω από το πλαίσιο τους προκειμένου να υποστηρίξουν δογματικές θέσεις.

Είναι αλήθεια πως η Αγία Γραφή περιέχει πάρα πολλά αφηγηματικά τμήματα που έχουν σκοπό να μας μεταφέρουν την αλήθεια, έτσι είναι σημαντικό να υιοθετήσουμε κάποιον τύπο Αφηγηματικής Θεολογίας. Παρόλα αυτά, η Αφηγηματική Θεολογία έχει και τα προβλήματα της, κυρίως όταν έχει χρησιμοποιηθεί ανεύθυνα. Αυτό συμβαίνει όταν για παράδειγμα οι δάσκαλοι της Αφηγηματικής Θεολογίας και οι κήρυκες της δεν ενδιαφέρονται για το αρχικό νόημα της Γραφής και κατευθύνονται από την δική τους διαίσθηση ή από την δική τους ανταπόκριση προς τις Γραφές. Ως αποτέλεσμα η αφήγηση χρησιμοποιείται συχνά με επιζήμιους τρόπους.

Εν κατακλείδι, η εκκλησία πρέπει να είναι ο στύλος και το στερέωμα της αλήθειας (Α΄ Τιμόθεον 3:15), και η αλήθεια είναι ένα σώμα δογμάτων όπως εκτίθενται στην Γραφή δια του προσώπου του Ιησού Χριστού. Αν και υπάρχουν οφέλη με κάποιους τρόπους, η Αφηγηματική Θεολογία τείνει να ελκύει τους μεταμοντερνιστές οι οποίοι αρέσκονται στο να διαμορφώνουν την θρησκεία τους και τον «θεό» τους με βάση τα συναισθήματά τους σε μια συγκεκριμένη ημέρα ή σχετικά με μια συγκεκριμένη βιβλική περικοπή.

1.6 Η αφήγηση ως εργαλείο στον τομέα της εκπαίδευσης

Είναι γεγονός πως η αφήγηση εκτός από το ότι χρησιμοποιείται για να μεταβιβάσει γνώσεις, αξίες και στάσεις χρησιμοποιείται επίσης από τους ανθρώπους για να εναρμονιστούν με το περιβάλλον κατανοώντας την ύπαρξη τους. Η αφήγηση ως επί το πλείστον λειτουργεί ως ένα ψυχαγωγικό μέσο, το οποίο καταφέρνει να κεντρίζει το ενδιαφέρον του ακροατή και παράλληλα να τον ευχαριστήσει (Σεραφείμ, Φεσάκης, 2010, σελ 521-528).

Εντούτοις, εκτός από το ψυχαγωγικό ρόλο που έχει η αφήγηση, χρησιμοποιείται ευρέως και στον τομέα της εκπαίδευσης ως βασικό μέσο διαπαιδαγώγησης απασχολώντας σε μεγάλο βαθμό την εκπαιδευτική έρευνα.

Σε γενικές γραμμές, η αφήγηση αποτελεί μια εκπαιδευτική στρατηγική, η οποία καταφέρνει να προσελκύει το ενδιαφέρον του ακροατή και ταυτόχρονα τον βοηθά να αφομοιώσει τις πληροφορίες που δίδονται, καθώς οι περισσότεροι άνθρωποι απομνημονεύουν ευκολότερα πληροφορίες που λαμβάνουν δια μέσω μιας ιστορίας. Επιπροσθέτως, με τη διαδικασία της αφήγησης, οι ιστορίες και τα γεγονότα μεταδίδονται στους μαθητές με καλύτερο και ευκολότερο τρόπο (Ohler, 2006, σελ 44-47).

Αξίζει να αναφέρουμε σε αυτό το σημείο πως η αφήγηση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για όλους τους τομείς της εκπαίδευσης. Όπως υποστηρίζεται μέσω της αφήγησης αυξάνονται τόσο οι προφορικές όσο και οι γραπτές δεξιότητες των μαθητών. Παράλληλα, η αφήγηση βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να αναλύουν και να συνθέτουν τις πληροφορίες που δέχονται.

Ειδικότερα, μέσω της αφήγησης, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εξασκούν σύνθετες επικοινωνιακές δεξιότητες μέσα από τη δόμηση περιεχομένου, την επεξεργασία των πληροφοριών και την εξαγωγή νοήματος. Ακόμα, ο ρόλος της αφήγησης ενισχύεται με τη μετάδοση αντιλήψεων, γνώσεων, αξιών και συμπεριφορών καθώς βοηθούν τους ενδιαφερόμενους να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις για τη ζωή τους σύμφωνα με τα παραδείγματα των ηρώων που παρατίθενται στις ιστορίες (Regan,2008, σελ 10-13).

Η αφήγηση συνεισφέρει στην εκπαίδευση στις παρακάτω διαστάσεις που αφορούν την ανθρώπινη φύση και συμπεριφορά (Σεραφεΐμ,Φεσάκης,2010, σελ 521-528):

Κοινωνική διάσταση

Η αφήγηση τις περισσότερες φορές λαμβάνει χώρα με ζωντανό ακροατήριο. Κατά συνέπεια μέσω της αφήγησης, ο αφηγητής αλληλεπιδρά άμεσα με τους ακροατές με ερωταποκρίσεις στα πλαίσια ενός φυσικού περιβάλλοντος, όπως είναι για παράδειγμα μια αίθουσα διδασκαλίας. Η ανταπόκριση του κοινού είναι αυτή που καθορίζει την αφήγηση και τον τρόπο που θα πρέπει να παραθέσει ο αφηγητής την πλοκή της υπόθεσης. Οι ακροατές, από την πλευρά τους, παρακολουθούν την εξιστόρηση των γεγονότων και δημιουργούν εικόνες σύμφωνα με αυτά, ενώ ο αφηγητής με το ύφος και τις κινήσεις του έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει την αφήγηση σε μια βιωματική επικοινωνιακή πράξη. Τέλος, με τη διαδικασία της αφήγησης ο αφηγητής και το κοινό συμμετέχουν στην ίδια ομάδα αναπτύσσοντας σχέσεις μεταξύ τους που ενισχύουν την ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών και αντιλήψεων με τη μορφή ιστοριών.

Συναισθηματική διάσταση

Μέσα από τις αφηγήσεις, ο αφηγητής εξωτερικεύει τα συναισθήματα του και αναπτύσσει μια ουσιαστική επικοινωνία με το ακροατήριο. Ο τρόπος με τον οποίον παρατίθεται η ιστορία δύναται να δημιουργήσει έντονα συναισθήματα στους ακροατές, οι οποίοι πολλές φορές ταυτίζονται με τα πρόσωπα της ιστορίας. Έτσι,

συμπεραίνουμε πως με τη διαδικασία της αφήγησης ο άνθρωπος μαθαίνει πως να διαχειρίζεται τα συναισθήματα του και να επικοινωνεί με τους συνομιλητές του.

Γνωστική διάσταση

Μέσω της αφήγησης οι μαθητές καταφέρνουν να βελτιώσουν τις προφορικές και γραπτές επικοινωνιακές τους δεξιότητες καθώς επίσης και τις δεξιότητες υψηλής σκέψης, όπως είναι λόγου χάρη η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών για την κατανόηση και την επίλυση των προβλημάτων. Η διαδικασία της αφήγησης ενισχύει τη δημιουργικότητα και τη φαντασία αφενός του αφηγητή, ο οποίος συνδυάζει την πραγματικότητα με την φαντασία για να παραθέσει την ιστορία στα πλαίσια του εκπαιδευτικού σκοπού και αφετέρου των ακροατών οι οποίοι δημιουργούν εικόνες μέσα από την ιστορία που αφηγείται (Perpler,Kafai,2007, σελ 149-166).

Εν κατακλείδι, η αφήγηση συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τους ακόλουθους τρόπους:

- ως εργαλείο για την διαμόρφωση ενός κατάλληλου, φιλικού και ευχάριστου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και
- ως μέσο για τη μεταβίβαση πληροφοριών, γνώσεων, αξιών και συμπεριφορών.

(Regan,2008, σελ 10-13).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ

2.1 Εννοιολογική προσέγγιση των παραβολών

Παραβολή ονομάζεται η διήγηση φτιαχτών ιστοριών που είναι εμπνευσμένες από την καθημερινή ζωή και είναι ασυνήθιστες, παράξενες και μοναδικές. Οι παραβολές παρουσιάζουν με παραστατικό τρόπο κάτι σημαντικό και ξεχωριστό για τη Βασιλεία του Θεού.

Μέσω της παραβολής συγκρίνεται το συνηθισμένο και το ασυνήθιστο, ενώ παράλληλα μπορούμε να προσεγγίσουμε τις πνευματικές πραγματικότητες χρησιμοποιώντας παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και από τις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων. Επίσης, με τις παραβολές ο άνθρωπος ανακαλύπτει το δίκαιο.

Οι παραβολές αποτελούν τον λογοτεχνικό τρόπο έκφρασης που χρησιμοποιούσαν οι Ιουδαίοι την εποχή του Χριστού. Ωστόσο, είναι σημαντικό να διαχωρίζουμε τις παραβολές από τις παροιμίες. Μπορεί η παροιμία να μοιάζει με την παραβολή αλλά η πρώτη έχει ως κύριο στόχο να βοηθήσει τον άνθρωπο ώστε να καταλάβει κάτι πιο εύκολα.

Είναι γεγονός πως το μεγαλύτερο μέρος της διδασκαλίας του Χριστού έγινε μέσω των παραβολών. Ο Ιησούς ήταν πρωτότυπος και ασυναγώνιστος αφηγητής παραβολών και δίδαξε με τις παραβολές για τους παρακάτω λόγους:

- Οι παραβολές ήταν ο καλύτερος τρόπος για να διδαχθούν οι νέες, πρωτάκουστες και ανατρεπτικές αλήθειες για τη Βασιλεία του Θεού.
- Οι παραβολές ήταν εύκολες και κατανοητές για όλους.
- Οι παραβολές με τις αλήθειες που φανέρωναν απομνημονεύονταν εύκολα.

Μεγάλο μέρος της διδασκαλίας του Χριστού αποτελείται από τις παραβολές, οι οποίες λειτουργούν περισσότερο ως πρόκληση και αφορμή προκειμένου να γίνει γνωστή η γνησιότητα ή όχι της διάθεσης του ανθρώπου απέναντι στον Θεό, και όχι τόσο ως μία απλή διευκόλυνση για την κατανόηση της διδασκαλίας Του.

Συνεπώς, με τη διδασκαλία του Χριστού υπάρχουν κάποιοι που πραγματικά αναζητούν την αλήθεια μέσα από τις παραβολές και υπάρχουν και κάποιοι που ενώ ακούνε το λόγο Του Θεού συνεχίζουν να είναι αδιάφοροι και να βουλιάζουν στην αμαρτία.

2.2 Είδη παραβολών

Διακρίνουμε τα παρακάτω είδη παραβολών:

- Δικαστικές παραβολές: ονομάζονται οι παραβολές που προτρέπουν τον ακροατή να πάρει μια απόφαση και να επικρίνει τις συνθήκες που επικρατούν στην παραβολή, δηλαδή στην πραγματικότητα με τις δικαστικές παραβολές ο ακροατής προσπαθεί να ελέγξει τον εαυτό του. Συνεπώς, οι συγκεκριμένες παραβολές παρακινούν τον ακροατή να σκεφτεί εσωτερικά και σε προσωπικό επίπεδο τα λάθη του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα δικαστικής παραβολής είναι η παραβολή του καλού Σαμαρείτη.
- Έμμεσες παραβολές απλής αφήγησης: σε αυτές τις περιπτώσεις των παραβολών έχουμε έναν θετικό και έναν αρνητικό χαρακτήρα όπου στο τέλος μαθαίνουμε ποιος είναι ο θετικός χαρακτήρας. Ωστόσο, οι ερμηνευτές διαφωνούν όσον αφορά τη συγκεκριμένη κατηγορία παραβολών, δηλαδή αν αυτές έχουν τελικά τον ίδιο σκοπό, να μάθουμε τη θετική στάση των πραγμάτων. Υπάρχουν παραβολές που μας παρουσιάζουν ξεκάθαρα τον τρόπο που θα πρέπει να συμπεριφερόμαστε και υπάρχουν και άλλες παραβολές που μας μαθαίνουν τι θα πρέπει να αποφεύγουμε (Snodgrass,2008,σελ 5).
- Παραβολές σύγκρισης με την πράξη και την αγάπη του Θεού: οι παραβολές αυτής της κατηγορίας έχουν ως απώτερο σκοπό να διευκρινιστεί η αγάπη του Θεού και ότι οι πράξεις Του ξεπερνούν κατά πολύ τις ανθρώπινες πράξεις.
- Έμμεσες παραβολές διπλής αφήγησης(Ιστορικές παραβολές):οι ιστορικές παραβολές εμπεριέχουν κάποιο στοιχείο από τα βασικά στοιχεία της

ιστορίας που είναι η πλοκή. Στην ίδια κατηγορία υπάρχουν, επίσης, παραβολές όπου το τέλος είναι «ανοιχτό», δηλαδή ο ακροατής είναι αυτός που αναλογίζεται πως θα εξελιχθεί η ιστορία στο τέλος.

Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να διακρίνουμε την έννοια της παραβολής από την έννοια του συμβόλου, της παροιμίας και της αλληγορίας προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα τα είδη των παραβολών. Είναι ωφέλιμο, ακόμα, να εξετάσουμε τις έννοιες που ακολουθούν (Snodgrass,2008,σελ 5):

- **Μεταφορική έννοια:** μεταφορά ονομάζεται το σχήμα λόγου κατά το οποίο μια λέξη επεκτείνει τη σημασία της σε άλλες συγγενικές λέξεις, οι οποίες έχουν είτε μικρή είτε μεγάλη ομοιότητα με αυτήν.
- **Η έννοια της αλληγορίας:** υπάρχουν πολλοί τρόποι για να κατανοήσουμε την έννοια της αλληγορίας. Ένας κοινός τρόπος είναι ο ετυμολογικός. Με βάση την ετυμολογία της λέξης, η αλληγορία αποτελεί έναν μεταφορικό εκφραστικό τρόπο μέσα στον οποίον υπάρχουν διαφορετικά νοήματα από εκείνα που έχουν οι λέξεις οι οποίες χρησιμοποιούνται.
- **Παρομοίωση:** ονομάζεται το σχήμα λόγου κατά το οποίο για να επισημάνουμε μια ιδιότητα ενός προσώπου ή ενός αντικειμένου το συγκρίνουμε με ένα άλλο που είναι γνωστό για την ίδια ιδιότητα του αλλά σε μεγαλύτερο βαθμό. Στην παρομοίωση χρησιμοποιούνται κατά κόρον λέξεις για να δείξουν τη σύγκριση, δηλαδή το σαν ή το όπως. Αυτές τις λέξεις τις χρησιμοποιεί πολύ και ο Ιησούς κατά την αφήγηση των παραβολών.
- **Σύμβολο:** το σύμβολο είναι μια εικόνα, ένα σχήμα ή ακόμα και ένα γράμμα που χρησιμοποιείται για να δηλώσει κάτι. Σύμβολο είναι, επίσης, κάθε πρόσωπο ή πράγμα που παριστάνει μια ιδέα ή μια αξία.
- **Ρητορικές εικόνες:** είναι ευρέως αποδεκτό πως οι ρητορικές εικόνες είναι ένα είδος λαϊκού αφηγήματος, ενώ κύριος στόχος τους είναι η διδασκαλία. Οι ρητορικές εικόνες απευθύνονται στο άτομο προκειμένου να διευκρινίσουν την ιδέα και να καταφέρουν να προσελκύσουν τον ακροατή. Ακόμα, μέσω των εικόνων μεταδίδονται καλύτερα οι πληροφορίες. Εξάλλου είναι φανερό ότι η επιτυχία της διδασκαλίας του Ιησού δε βασιζόταν μόνο στα λόγια που έλεγε αλλά και στο πως τα παρουσίαζε.

2.3 Η αξία και ο σκοπός των παραβολών

Όσον αφορά την Παλαιά Διαθήκη, οι προφήτες χρησιμοποιούσαν ιστορίες από την πραγματική ζωή προκειμένου να εξηγήσουν την έννοια της Ιεράς Ιστορίας στις διδασκαλίες τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα παραβολών στη Βίβλο είναι ο ποιμένας, ο γάμος και το αμπέλι. Όλες αυτές οι ιστορίες έχουν ως κοινό παρονομαστή τη δωρεάν αγάπη του Θεού και την ολιγωρία του λαού. Από την άλλη πλευρά, στην Καινή Διαθήκη οι παραβολές επικεντρώνονται στο πρόσωπο του Ιησού και στη σημασία της Βασιλείας του Θεού.

Οι παραβολές επικεντρώνονται γύρω από το Θεό και έχουν ως απώτερο σκοπό να αλλάξουν τη συμπεριφορά των ακροατών και να δημιουργήσουν αποστολές μέσω της γνωριμίας με τον Θεό και της Βασιλείας Του. Ουσιαστικά με τις παραβολές πραγματοποιείται μια σύγκριση στο πως συμπεριφέρονται πραγματικά οι άνθρωποι και στο πως θα έπρεπε να συμπεριφέρονται σύμφωνα με το λόγο του Θεού. Με τις παραβολές, οι ακροατές συλλογίζονται τον τρόπο που συμπεριφέρονται, κρίνουν τους εαυτούς τους και καταφέρνουν μέσω αυτών να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίον σκέφτονται και να κρίνουν τους εαυτούς τους με αντικειμενικότητα (Snodgrass,2008,σελ 8) .

Επιπροσθέτως, οι παραβολές είναι ένα μέσο που χρειάζεται απαραίτητα για να κατανοήσουμε την πραγματικότητα της πίστεως. Είναι αλήθεια πως όσο περισσότερο κατανοεί ο πιστός το μυστήριο που του προσφέρεται μέσω της παραβολής τόσο καλύτερα και ευκολότερα μπορεί να κατανοήσει τη σημασία τους. Στον αντίποδα, όσο ο άνθρωπος απορρίπτει την αποστολή του Ιησού τόσο δυσκολότερο είναι να γίνουν κατανοητές οι παραβολές. Η διδασκαλία μέσω των παραβολών έχει ως άμεσο σκοπό να προσελκύσει την προσοχή του ακροατή, να αφυπνίσει τη συνείδηση του και να αποκτήσει νέες στάσεις ζωής. Γίνεται, επομένως, αντιληπτό πως οι παραβολές είναι ένας έμμεσος τρόπος επικοινωνίας (Snodgrass,2008,σελ 8).

Οι λόγοι που χρησιμοποίησε ο Ιησούς τις παραβολές είναι ότι με αυτόν τον τρόπο η ομιλία ήταν περισσότερο ζωντανή και παραστατική διότι υπήρχαν εικόνες και ότι η

διήγηση ήταν περισσότερο ενδιαφέρουσα και αποτυπωνόταν καλύτερα στη μνήμη των ακροατών.

Σύμφωνα με το λόγο του Ιωάννη του Χρυσόστομου, η διδασκαλία διακρίνεται σε δύο είδη, στη διδασκαλία που πραγματοποιείται μέσα από τα γεγονότα που συνέβησαν, δηλαδή σε κάθε γεγονός που μας διδάσκει κάτι, και στη διδασκαλία που πραγματοποιείται με διάφορες υποθετικές αναφορές, όπως είναι για παράδειγμα οι παραβολές. Η παραβολή είναι μια διδασκαλία που δε συνέβη στην πραγματικότητα αλλά περιλαμβάνει σημαντικά στοιχεία για τη διδασκαλία του Ιησού.

Ο Ιησούς χρησιμοποιούσε τις παραβολές στη διδασκαλία του κυρίως για λόγους εκπαιδευτικούς. Συγκεκριμένα:

- Οι παραβολές είναι ένα ισχυρό μέσο για να μεταδίδεται η αλήθεια του Κυρίου. Αποτελούνται από εικονικές ιστορίες που προσελκύουν το ενδιαφέρον των ακροατών και απομνημονεύονται εύκολα.
- Οι παραβολές είναι πραγματικότητες που διδάσκουν όλους τους ανθρώπους.
- Με τις παραβολές αποκαλύπτονται ευαγγελικές και ηθικές αξίες.
- Οι παραβολές προσφέρουν στους ακροατές την ευκαιρία της σκέψης.

(Snodgrass,2008,σελ 8)

2.4 Βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παραβολών

Οι παραβολές έχουν τα παρακάτω βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα:

- Οι παραβολές είναι σύντομες, δεν έχουν περιττές λέξεις και συνήθως κυμαίνονται από 1-22 στίχους. Επίσης, στις παραβολές δεν αναφέρονται ονόματα εκτός από την παραβολή του πλούσιου και του φτωχού όπου υπάρχουν τα ονόματα του Αβραάμ και του Λαζάρου.
- Στις παραβολές υπάρχει αρμονία και απλότητα. Ειδικότερα, δεν υπάρχουν περισσότερα από δυο άτομα ή μια ομάδα ατόμων σε κάθε σκηνή της παραβολής. Ακόμα, και στην παραβολή του ασώτου γιου δεν αναφέρονται ποτέ οι δυο γιοι και ο πατέρας ταυτόχρονα.

- Οι παραβολές έχουν ως επίκεντρο τον άνθρωπο. Ο Ιησούς χρησιμοποίησε στις παραβολές εικόνες από την αγροτική ζωή και από τη ζωή στην Παλαιστίνη. Το γεγονός αυτό βοήθησε τους ανθρώπους να κατανοήσουν καλύτερα την παραβολή καθώς υπήρχαν στοιχεία από την καθημερινή τους ζωή. Δηλαδή στις παραβολές δεν αλλάζει το βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων και ο τρόπος με τον οποίον ζουν.
- Οι παραβολές είναι ευχάριστες ιστορίες όσον αφορά την ανάγνωση και εμπεριέχουν στοιχεία έκπληξης και μυστηρίου. Με τις παραβολές ενώνονται δυο αντιφάσεις, όπως είναι για παράδειγμα το φως και το σκοτάδι, το φανερό και το μυστήριο ή η ανίχνευση και η απόκρυψη. Για αυτό το λόγο απαιτείται μεγάλη προσπάθεια για να γίνει σωστή κατανόηση.
- Οι παραβολές αφήνουν το περιθώριο της ελεύθερης ανταπόκρισης και διεγείρουν το ενδιαφέρον των ακροατών να τις κατανοήσουν και στο τέλος να αναρωτηθούν για τα ζητήματα που τέθηκαν.
- Στις παραβολές το καθοριστικό σημείο αφήνεται στο τέλος.
- Μερικές παραβολές παρουσιάζονται διπλές ή τριπλές καθώς συνδέονται με διάφορα θέματα των Ευαγγελίων.

(Snodgrass,2008, σελ 17)

2.5 Τρόποι ανάγνωσης των παραβολών

Μέσω της ανάγνωσης των παραβολών μπορούμε να προσεγγίσουμε τον Ιησού, το πρόσωπο Του, τη διδασκαλία Του, τον τρόπο ομιλίας Του, τα γεγονότα που έζησε και αντιμετώπισε καθώς και τις συζητήσεις και τους διαλόγους που Αυτός είχε.

Οι παραβολές δεν είναι απλά ανθρώπινα διηγήματα αλλά ο λόγος του Υιού του Θεού. Επειδή υπάρχει μεγάλος αριθμός παραβολών στο Ευαγγέλιο κατανοούμε πως οι παραβολές είναι ιδιαίτερα σημαντικές και πολύ σπουδαίες για το λόγο και τις πράξεις του Ιησού. Ο Ramm (1955) αναφέρει, μάλιστα, πως οποιαδήποτε διδασκαλία του Ιησού για τη Βασιλεία του Θεού και την εσχατολογία είναι ιδιαίτερα σημαντική μέσω των παραβολών.

Συνεπώς, κρίνεται αναγκαίο να λαμβάνουμε υπόψη μας τα παρακάτω κατά την ερμηνεία των παραβολών:

- Κάθε παραβολή θα πρέπει να αναλύεται ολόκληρη και στην περίπτωση που υπάρχουν κοινές παραβολές στα Συνοπτικά θα ήταν καλό αυτές να συγκρίνονται και να αναδεικνύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα.
- Στις παραβολές θα πρέπει να υπάρχει συνάφεια και η ερμηνεία να βασίζεται στη διδασκαλία του Ιησού.
- Θα πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή στους αποδέκτες των παραβολών, δηλαδή αν αυτοί είναι μαθητές ή απλός λαός.
- Για την καλή ανάγνωση και την ερμηνεία των παραβολών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το κείμενο, ο συγγραφέας και ο ακροατής ή ο αναγνώστης. Σε αυτά τα στοιχεία δεν θα πρέπει να υπάρχει διαχωρισμός ούτε το ένα στοιχείο να υπερισχύει έναντι του άλλου. Για να είναι η ανάγνωση της παραβολής επιτυχημένη και κατανοητή θα πρέπει να υπάρχει συνολική προσέγγιση των στοιχείων που αναφέρθηκαν.
- Προκειμένου να γίνει η παραβολή κατανοητή από το κοινό θα πρέπει πρώτα να έχει αναλυθεί αποτελεσματικά η λογοτεχνικότητα της. Η έννοια της παραβολής θα πρέπει να ερευνάται στις πτυχές του κειμένου, καθώς ο αφηγητής, ο οποίος είναι έμπειρος, αποτυπώνει τη θέση του σε κάθε διήγηση του, στη λεκτική εκφορά του, στους ήρωες του, στις σχέσεις και στις πράξεις του. Επιπλέον, δε θα πρέπει να περιοριζόμαστε μόνο στη μελέτη του κειμένου αλλά να εξετάζουμε και τον συγγραφέα. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που απομονώσουμε το κείμενο από τον συγγραφέα του, αυτό αυτομάτως χάνει την έννοια που το διακρίνει. Η παραδοχή αυτή ισχύει για όλα τα είδη των κειμένων και ιδιαίτερα για τις παραβολές καθώς το μεγαλύτερο μέρος τους αναφέρεται στον συγγραφέα και στα γεγονότα που έζησε. Ακόμα, αν απομονώσουμε τις παραβολές από τον Ιησού τότε αυτές καθίστανται γενικές και αόριστες. Αν μελετήσουμε τις παραβολές χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τον Ιησού Χριστό τότε παραλείπουμε τα έργα Του, τη ζωή Του, τα θαύματα Του και την ανάσταση Του, δηλαδή δεν κατανοούμε το πραγματικό περιεχόμενο των παραβολών. Επομένως, οι παραβολές μας

δείχνουν τη μοναδικότητα του Ιησού και της διδασκαλίας Του. Για αυτό το λόγο, λοιπόν, δεν είναι δυνατόν να διαχωρίσουμε τις παραβολές από τον Αφηγητή τους, δηλαδή τον Ιησού. Αξίζει να σημειώσουμε, τέλος, πως οι περισσότερες παραβολές αναφέρονται στη Βασιλεία του Θεού, η οποία είναι βέβαια ο ίδιος ο Χριστός.

- Οι παραβολές του Χριστού έχουν άμεση σχέση με τον χρόνο, δηλαδή την εποχή που έζησε ο Χριστός, με τον τόπο που Αυτός έδρασε, δηλαδή την Παλαιστίνη, με τη γλώσσα που Αυτός χρησιμοποίησε, δηλαδή την εβραϊκή και την αραμαϊκή και με αυτούς που απηύθυνε τις παραβολές Του, δηλαδή τους Ιουδαίους. Επομένως, είναι σημαντικό για να κατανοήσουμε τις παραβολές να γνωρίζουμε πρώτα από όλα τους κοινωνικούς και τους θρησκευτικούς παράγοντες που επικρατούν. Επίσης, τις παραβολές δεν θα πρέπει να τις συγκρίνουμε με την πραγματικότητα διότι πολλές φορές σε αυτές ο αφηγητής χρησιμοποιεί υπερβολές, διαφορετικά και παράξενα γεγονότα, όπως συμβαίνει παραδείγματος χάρη με την παραβολή των δέκα παρθένων.

2.6 Οι παραβολές και οι αξίες τους ως διδακτικό μέσο

Οι παραβολές είναι ένας από τους τρόπους που χρησιμοποιούνται συχνότερα στη διδασκαλία του Χριστού καθώς καλύπτουν σχεδόν το ένα τρίτο της διδασκαλίας Του. Με τις παραβολές, δηλαδή με απλές, καθημερινές και μοναδικές ιστορίες ο Χριστός μετέδιδε στο ακροατήριο Του τις μεγαλύτερες αλήθειες για την Βασιλεία των Ουρανών, όπως επίσης και σημαντικές θεολογικές έννοιες, οι οποίες ήταν είτε δύσκολες να κατανοηθούν από απλούς και αμόρφωτους ανθρώπους είτε δεν επιθυμούσαν να τις κατανοήσουν οι μορφωμένοι άνθρωποι για να μάθουν την αλήθεια για τη Βασιλεία του Θεού. Επίσης, αξίζει να αναφέρουμε πως οι παραβολές είναι διαχρονικά μία ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδος διδασκαλίας όπου οι μαθητές μπορούν να κατανοήσουν αφηρημένες και θεωρητικές έννοιες, οι οποίες πολλές φορές είναι κατανοητές από λίγους και μορφωμένους ανθρώπους. Παράλληλα, ο Χριστός με την εφαρμογή των παραβολών στη διδασκαλία Του,

χρησιμοποιούσε παραστατικές και οικείες εικόνες στο ακροατήριο Του για να μένουν εύκολα στη μνήμη και να ανακαλείται με αυτόν τον τρόπο εύκολα και γρήγορα ο Λόγος του Θεού. Ακόμα, με τις παραβολές στην διδασκαλία υπάρχει η δυνατότητα και η χρήση του αλληγορικού λόγου, καθώς και η δυνατότητα των προσωπικών επιλογών.

Στις περιπτώσεις των παραβολών ως διδακτικό μέσο, υπάρχουν από τη μία πλευρά οι ακροατές οι οποίοι αναζητούν το σωστό τρόπο ζωή για να οδηγηθούν στην αλήθεια της Βασιλείας του Θεού. Στον αντίποδα, υπάρχει και η άλλη μερίδα ακροατών οι οποίοι είναι κακόβουλοι και περίεργοι. Αυτοί αδυνατούν να κατανοήσουν το πνευματικό περιεχόμενο των παραβολών, είναι εγωιστές και παραμένουν προσκολλημένοι στον σκοταδισμό, στην αδιαφορία και στα υλικά αγαθά της επίγειας ζωής.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ

3.1 Μεθοδολογία

Σε αυτό το σημείο θα παρουσιάσουμε τις παραβολές του Ιησού Χριστού όπως αυτές υπάρχουν σε κάθε Ευαγγέλιο στην Αγία Γραφή.

Παραβολές κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο

Η παραβολή του σπορέα

Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν (Ματθ.13,1) καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει (Ματθ.13,2) καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων (Ματθ.13,3) ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι. καὶ ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά (Ματθ. 13,4) ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, (Ματθ. 13,5) ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη (Ματθ. 13,6) ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά (Ματθ. 13,7) ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα (Ματθ. 13,8) ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω (Ματθ. 13,9).

Η παραβολή των ζιζανίων

Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπεῖραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ (Ματθ. 13,24)· ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν (Ματθ. 13,25). ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια (Ματθ. 13,26). προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ

οικοδεσπότης εἶπον αὐτῶ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῶ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια (Ματθ. 13,27); ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῶ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά (Ματθ. 13,28); ὁ δὲ ἔφη· οὐ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον (Ματθ. 13,29)· ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρωθεν μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου (Ματθ. 13,30).

Ἡ παραβολὴ γιὰ τὸν σπόρο τοῦ σιναπιοῦ

Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ (Ματθ. 13,31)· ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῆ, μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ (Ματθ. 13,32).

Ἡ παραβολὴ γιὰ τὸ προζύμι

Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον (Ματθ. 13,33).

Ἡ παραβολὴ τοῦ κρυμμένου θησαυροῦ

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρῶν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον (Ματθ. 13,44).

Ἡ παραβολὴ γιὰ τὸ πανάκριβο μαργαριτάρι

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας (Ματθ. 13,45)· ὃς εὐρῶν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἠγόρασεν αὐτόν (Ματθ. 13,46).

Η παραβολή για το δίχτυ

Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη βληθείση εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούση (Ματθ. 13,47) ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες αὐτὴν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον (Ματθ. 13,48) οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων (Ματθ. 13,49), καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων (Ματθ. 13,50). Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ, ναί, Κύριε (Ματθ. 13,51) ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότη ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιὰ (Ματθ. 13,52).

Η παραβολή του κακού δούλου

Διὰ τοῦτο ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συναῖραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ (Ματθ. 18,23) ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων (Ματθ. 18,24) μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦπραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι (Ματθ. 18,25). πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνη αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοὶ ἀποδώσω (Ματθ. 18,26) σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ (Ματθ. 18,27) ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὔρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις (Ματθ. 18,28) πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι (Ματθ. 18,29) ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον (Ματθ. 18,30) ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα (Ματθ. 18,31) τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεισάς με (Ματθ. 18,32) οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ

ἐγὼ σε ἠλέησα (Ματθ. 18,33); καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ (Ματθ. 18,34). Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν (Ματθ. 18,35).

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν

Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν (Ματθ. 21,33) ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ (Ματθ. 21,34) καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν (Ματθ. 21,35) πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως (Ματθ. 21,36) ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου (Ματθ. 21,37) οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ (Ματθ. 21,38) καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν (Ματθ. 21,39). Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις (Ματθ. 21,40); Λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν (Ματθ. 21,41) λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; (Ματθ. 21,42) διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνη ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς (Ματθ. 21,43) καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν (Ματθ. 21,44) καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει (Ματθ. 21,45) καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον (Ματθ. 21,46).

Η παραβολή των βασιλικών γάμων

Και ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων· (Ματθ. 22,1) ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ (Ματθ. 22,2) καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν (Ματθ. 22,3) πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. (Ματθ. 22,4) οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· (Ματθ. 22,5) οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὑβρῖσαν καὶ ἀπέκτειναν (Ματθ. 22,6) ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε (Ματθ. 22,7) Ακούσας δε ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη δια τὴν ἀχαρκτήριστον συμπεριφορὰν τῶν προσκαλεσμένων, ἐστειλε τὰ στρατεύματά του, ἐξωλόθρευσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ κατέκαυσε τὴν πόλιν τῶν (Ματθ. 22,8) τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὑρῆτε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους(Ματθ. 22,9) καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὔρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων (Ματθ. 22,10) εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἕνδυμα γάμου (Ματθ. 22,11) καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἕνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφίμωθη (Ματθ. 22,12) τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων (Ματθ. 22,13) πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί (22,14).

Η παραβολή των δέκα παρθένων

Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου (Ματθ. 25,1) πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραὶ (Ματθ. 25,2) αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον (Ματθ. 25,3) αἱ δὲ φρόνιμοι

ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν (Ματθ. 25,4) χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον (Ματθ. 25,5) μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ (Ματθ. 25,6) τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν (Ματθ. 25,7). Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται (Ματθ. 25,8). Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς (Ματθ. 25,9). Αἱ φρόνιμοι ὁμῶς ἀπήντησαν· “δεν ἠμπορούμεν νὰ σας δώσωμεν, διότι φοβούμεθα, μήπως δεν φθάσῃ γιὰ μας καὶ γιὰ σας· πηγαίνετε καλύτερα εἰς αὐτοὺς ποὺ πωλοῦν καὶ αγοράσατε διὰ λογαριασμὸν σας”. (Ματθ. 25,10). Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ’ αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα, ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν (Ματθ. 25,11), ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς (Ματθ. 25,12) , γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ἧ’ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται (Ματθ. 25,13).

Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων

“Ὅσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ (Ματθ. 25,14) καὶ ὧ’ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ὧ’ δὲ δύο, ὧ’ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως (Ματθ. 25,15) καὶ εἰς μὲν τὸν ἓνα ἔδωκε πέντε τάλαντα, στὸν ἄλλον δύο, στὸν τρίτον ἓνα, σύμφωνα μετὰ τὴν ἰκανότητά του εἶχε ὁ καθένας. Καὶ ἀμέσως ἐταξίδευσεν εἰς μακρὴν χώραν (Ματθ. 25,16), πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα, ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο (Ματθ. 25,17), ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῆ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ (Ματθ. 25,18). Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ’ αὐτῶν λόγον (Ματθ. 25,19) καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ’ αὐτοῖς (Ματθ. 25,20), ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου (Ματθ.

25,21), προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ’ αὐτοῖς (Ματθ. 25,23), ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου (Ματθ. 25,24) προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· κύριε· ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας (Ματθ. 25,25) καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν (Ματθ. 25,25), ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ! ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα! (Ματθ. 25,26), ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ (Ματθ. 25,27), ἄρατε οὖν ἀπ’ αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα (Ματθ. 25,28), τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ (Ματθ. 25,29) καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων (Ματθ. 25,30).

Οι παραβολές κατὰ Μάρκον Ευαγγέλιο

Η παραβολή του σπορέα

Ἦρχισε να διδάσκη ο Ιησούς εις την παραλίαν. Και εμαζεύθηκε πολὺς λαός, δια να τον ακούση, ὡστε αὐτὸς ηναγκάσθη να ανεβή στο πλοῖον και να καθίση εις αὐτὸ μέσα εις την θάλασσαν. Ὅλος δε ο λαός ευρίσκετο εις την ξηράν πλησίον της θαλάσσης (Μαρκ.4,2) καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ (Μαρκ. 4,2). Και τους εδίδασκε πολλά με παραβολάς και τους ἔλεγεν εις την διδασκαλίαν, του ἀκούετε, ἰδοὺ ἐξῆθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι (Μαρκ. 4,3) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεῖρειν ὃ μὲν ἔπεσεν ἐπὶ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγον αὐτό (Μαρκ. 4,4) καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς (Μαρκ. 4,5). Ηλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη (Μαρκ. 4,6) καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν καὶ ἐδίδου

καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερον ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν (Μαρκ. 4,8) καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων ὄρα ἀκούειν ἀκουέτω (Μαρκ. 4,9).

Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν

Αἰ ἦρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος καὶ περιέθηκε φραγμὸν καὶ ὥρυξεν ὑπολήνιον καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε (Μαρκ. 12,1). Ἦρχισε τότε να ομιλή εἰς αὐτοὺς με παραβολάς. «Ενας ἄνθρωπος ἐφύτεψε ἀμπέλι καὶ ὑψωσε ολόγυρα φράκτιν καὶ ἐσκάφη πατητήρι καὶ στέρνα δια τὸν μούστον, ἐκτίσεν πύργον δια να μένουν οἱ φύλακες καὶ οἱ ἐργάται (Μαρκ. 12,2) καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος (Μαρκ. 12,2). Καὶ κατὰ τὴν κατάλληλον ἐποχὴν ἐστειλεν στους γεωργοὺς ἕνα δούλον, δια να παραλάβῃ ἀπὸ αὐτοὺς ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ ἀμπελιοῦ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν (Μαρκ. 12,3) καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κάκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον (Μαρκ. 12,5), καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κάκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτένοντες (Μαρκ. 12,6), ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων, ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου (Μαρκ. 12,6). Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοί, θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον, πρὸς ἑαυτοὺς εἶπον ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία (Μαρκ. 12,7) καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν καὶ ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος (Μαρκ. 12,8). Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις (Μαρκ. 12,9), οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας (Μαρκ. 12,10) Καὶ ἐπρόσθεσε ὁ Κύριος· “δεν ἐδιαβάσατε οὔτε αὐτὸ το χωρίον τῆς Γραφῆς που λέγει· Λίθον τὸν ὁποῖον ἀπέριψαν ὡς ἀκατάλληλον οἱ κτίσται, αὐτὸς ἐγένετο ὁ κυριώτερος ἀκρογωνιαίος λίθος, δι' ὅλην τὴν οἰκοδομήν (Μαρκ. 12,11) παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον (Μαρκ. 12,12)

Οι παραβολές κατά Λουκάν Ευαγγέλιο

Η παραβολή του Καλού Σαμαρείτη

Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; (Λουκ. 10,25), ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; (Λουκ. 10,26), ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν (Λουκ. 10,27), εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήση (Λουκ. 10,28), ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον; (Λουκ. 10,29), ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχῶ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα (Λουκ. 10,30), κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν (Λουκ. 10,31), ὁμοίως δὲ καὶ Λευῖτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε (Λουκ. 10,32), Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη (Λουκ. 10,33) καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιάσας δὲ αὐτόν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτόν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ (Λουκ. 10,34) καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι (Λουκ. 10,35) τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστὰς; (Λουκ. 10,36), ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως (Λουκ. 10,37).

Η παραβολή της άκαρπης συκιάς

Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὔρεν (Λουκ. 13,6) εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὐρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; (Λουκ. 13,7) Εἶπε δε στον αμπελουργόν· Ἰδού, τρία χρόνια ἔρχομαι και ζητώ καρπὸν εἰς τὴν συκίαν αὐτὴν και δεν εὐρίσκω. Κοψε τὴν και ξερρίζωσε τὴν. Διατί να ἀχρηστεύῃ τὴν

γην; (Λουκ. 13,80), ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν καὶ βάλω κόπρια (Λουκ. 13,8) καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν (Λουκ. 13,9).

Ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσωτοῦ Υἱοῦ

Εἶπε δε ἀκόμη καὶ τὴν ἐξῆς παραβολήν, “ένας ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς (Λουκ. 15,12) καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον (Λουκ. 15,12) καὶ μετ’ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἄσώτως (Λουκ. 15,13) δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι (Λουκ. 15,14) καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους (Λουκ. 15,15) καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ (Λουκ. 15,16) εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῶ ἀπόλλυμαι! (Λουκ. 15,17) ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου (Λουκ. 15,18) οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου (Λουκ. 15,19) καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν, εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου (Λουκ. 15,21) εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας (Λουκ. 15,22) καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν (Λουκ. 15,23) ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι (Λουκ. 15,24). Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν (Λουκ. 15,25) καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἶη ταῦτα (Λουκ. 15,26), ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν (Λουκ. 15,27) ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἠθέλεν εἰσελθεῖν. ὁ

οὗν πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν (Λουκ. 15,28), ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ (Λουκ. 15,29) ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν (Λουκ. 15,30), ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν (Λουκ. 15,32) εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη.

Ἡ παραβολὴ τοῦ πλούσιου καὶ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου

Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς (Λουκ. 16,19) καὶ κάθε ἡμέρα ηυφραίνετο με πολυδάπανα λαμπρά συμπόσια, πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἠλκωμένος (Λουκ. 16,20) καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιγίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ (Λουκ. 16,21), ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη (Λουκ. 16,22) καὶ ἐν τῷ ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ (Λουκ. 16,23) καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ (Λουκ. 16,24), εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι (Λουκ. 16,25) καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξύ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν (Λουκ. 16,26) Καὶ ἐπὶ πλέον μεταξύ τοῦ τόπου, που εἴμεθα ἡμεῖς, καὶ τοῦ τόπου που εἰσθε σεις, ἔχει στηριχθῆ μέγα καὶ ανυπέρβλητον χάσμα, ὥστε ἐκεῖνοι που θέλουν νὰ περάσουν ἀπὸ ἐδῶ εἰς σὰς νὰ μὴ ἡμποροῦν οὔτε καὶ αὐτοί, που εἶναι στο μέρος σὰς νὰ μὴ ἡμποροῦν νὰ περάσουν πρὸς ἡμᾶς (Λουκ. 16,27) εἶπε δὲ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου (Λουκ. 16,27) ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον

τοῦτον τῆς βασάνου (Λουκ. 16,28) λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν (Λουκ. 16,29), ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆι πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν (Λουκ. 16,30) εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆι πεισθήσονται (Λουκ. 16,31)

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀδίκου κριτῆ καὶ τῆς χήρας (Ἡ παραβολὴ τῶν παιδιῶν που παίζουσι)

Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτούς καὶ μὴ ἐκκακεῖν (Λουκ. 18,1) λέγων κριτῆς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος (Λουκ. 18,2), χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου (Λουκ. 18,3) καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι (Λουκ. 18,4) διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑποπιάζη με εἶπε δὲ ὁ Κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτῆς τῆς ἀδικίας λέγει (Λουκ. 18,6) ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βωόντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; (Λουκ. 18,8) λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνη καὶ τοῦ Φαρισαίου

Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην (Λουκ. 18,9) ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης (Λουκ.8,10) ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης (Λουκ. 18,11) νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι (Λουκ. 18,12) καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ (Λουκ. 18,13) λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται (Λουκ.18,14)

Οι παραβολές κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο

Η παραβολή του αληθινού κλήματος(Η παραβολή της Αμπέλου)

Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως, ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονταί τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν.

Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνη ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς· καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

Συνεπῶς, στην παρούσα εργασία συγκεντρώθηκαν 23 παραβολές από τους Ευαγγελιστές Ματθαίο, Μάρκο, Λουκά και Ιωάννη και παρουσιάστηκαν όπως αυτές

υπάρχουν αυτούσιες στην Αγία Γραφή. Στη συνέχεια, οι παραβολές αυτές θα ερμηνευτούν και θα αναλυθούν με βάση τη θεματολογία τους.

Τίτλος Παραβολής	Ευαγγελιστής	Θέμα
Η παραβολή του σπορέα	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή των ζιζανίων	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή του σπόρου του σιναπιού	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή για το προζύμι	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή για τον κρυμμένο θησαυρό	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή για το πανάκριβο μαργαριτάρι	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή για το δίχτυ	Ματθαίος	Βασιλεία του Θεού
Η παραβολή του καλού Σαμαρείτη	Λουκάς	Η αγάπη του συγγενή
Η παραβολή του πλούσιου και του Λαζάρου	Λουκάς	Η αγάπη του συγγενή
Η παραβολή για τον διαχωρισμό της κατσίκας από τα πρόβατα	Ιωάννης	Εγρήγορση, αγρυπνία και κρίση
Η παραβολή των δέκα παρθένων	Ματθαίος	Εγρήγορση, αγρυπνία και κρίση
Η Ημέρα της Βασιλείας του Θεού	Λουκάς	Εγρήγορση, αγρυπνία και κρίση
Η παραβολή του άσωτου υιού	Λουκάς	Η αγάπη του Θεού προς τους αμαρτωλούς
Η παραβολή του Τελώνη και του Φαρισαίου	Λουκάς	Η αγάπη του Θεού προς τους αμαρτωλούς
Η παραβολή των κακών γεωργών	Ματθαίος	Μαθητεία και υπευθυνότητα
Η παραβολή των βασιλικών γάμων	Ματθαίος	Μαθητεία και υπευθυνότητα

Η παραβολή των ταλάντων	Ματθαίος	Διακονία και υπακοή
Η παραβολή για τον δούλο	Ματθαίος	Διακονία και υπακοή
Η παραβολή για τον επισκέπτη φίλο	Λουκάς	Εμπιστοσύνη προς το Θεό
Η παραβολή με τα παιδιά που παίζουν	Λουκάς	Τα τέκνα της Βασιλείας του Θεού
Η παραβολή με το αλέτρι	Λουκάς	Τα τέκνα της Βασιλείας του Θεού
Η παραβολή της άκαρπης συκιάς	Λουκάς	Μετάνοια
Η παραβολή του αληθινού κλήματος (Η παραβολή της αμπέλου)	Ιωάννης	Βασιλεία του Θεού

3.2 Παραβολές σχετικές με τη Βασιλεία του Θεού

Η παραβολή του σπορέα

Στην παραβολή του σπορέα παρουσιάζεται ένας γεωργός όπου σπέρνει σπόρους σε διαφορετικούς τύπους χωραφιών. Η καλλιέργεια είναι ίδια, ο σπόρος είναι ίδιος, οι κινήσεις και η κούραση είναι ίδιες αλλά τα αποτελέσματα είναι διαφορετικά. Στην πρώτη περίπτωση σποράς, οι σπόροι έπεσαν πάνω στον δρόμο όπου και καταπατήθηκαν από τους περαστικούς και έγιναν τροφή για τα πουλιά. Στην δεύτερη περίπτωση σποράς, οι σπόροι έπεσαν σε έδαφος πετρώδες και όταν αυτοί φύτρωσαν ξεράθηκαν λόγω έλλειψης υγρασίας. Στην τρίτη περίπτωση σποράς, οι σπόροι έπεσαν σε έδαφος γεμάτο με αγκάθια και όταν αυτοί βλάστησαν βρέθηκαν πνιγμένοι στα αγκάθια. Στην τέταρτη περίπτωση σποράς, οι σπόροι έπεσαν σε πρόσφορο έδαφος όπου και απέδωσαν καρπούς πολύ περισσότερο από το αναμενόμενο.

Ο σπόρος κατά την παραβολή είναι ο Λόγος του Θεού και το έδαφος συμβολίζει την ανταπόκριση των ανθρώπων. Έτσι, στις τρεις πρώτες περιπτώσεις συμβολίζεται η απόρριψη και στην τελευταία η παραδοχή. Συνεπώς, η καλλιέργεια του γεωργού παρομοιάζεται με την καλλιέργεια του Θεού η οποία χαρακτηρίζεται από μια ατελείωτη αγάπη.

Η παραβολή του σπορέα δίνει το έναυσμα στους πνευματικούς καλλιεργητές να ενθαρρύνουν τους άλλους. Μπορεί ο γεωργός να καλλιεργούσε τους ίδιους καλούς σπόρους αλλά δεν επέφεραν όλοι καλή σοδειά. Τα τέσσερα είδη χώματος παριστάνουν τις διαφορετικές αντιδράσεις του ανθρώπου στο Λόγο του Θεού. Ακόμα, η παραβολή του σπορέα μας διδάσκει ότι ο διασκορπισμός των σπόρων είναι ο διασκορπισμός της σποράς σε όλους. Αυτό σημαίνει ότι ένας αμαρτωλός μπορεί να μετανοήσει και να επιστρέψει στο δρόμο του Θεού.

Τέλος, η παραβολή του σπορέα διευκρινίζει ότι η επιτυχία ή η αποτυχία σχετίζεται με το έδαφος και όχι με τον γεωργό, ενώ οι ηθικές αξίες που προβάλλονται είναι η πρόθυμη ακρόαση και η καρποφορία του Λόγου του Θεού, η καθαρότητα της καρδιάς και η υπακοή.

Η παραβολή των ζιζανίων

Κάποτε ένας καλός άνθρωπος έσπειρε στο χωράφι του καλό σπόρο και περίμενε να βλαστήσουν οι καρποί. Το ίδιο βράδυ, όμως, ένας εχθρός του καλού ανθρώπου πήγε, έσπειρε ζιζάνια ανάμεσα στο σιτάρι και έφυγε χωρίς να τον δει κανείς. Αφού πέρασε καιρός, βλάστησαν τα σπαρτά και μαζί με αυτά φάνηκαν και τα ζιζάνια. Οι δούλοι του καλού ανθρώπου είδαν τι είχε συμβεί και αναρωτήθηκαν αν αυτός είχε σπείρει καλό σπόρο. Ο καλός άνθρωπος κατάλαβε αμέσως πως κάποιος εχθρός θα το έκανε αυτό και ενημέρωσε τους δούλους. Τότε εκείνοι του πρότειναν να πάνε να τα μαζέψουν. Όμως, ο καλός άνθρωπος δεν τους άφησε γιατί μαζί με τα ζιζάνια μπορεί να ξερίζωναν και τον καλό σπόρο και τους είπε να τα αφήσουν να μεγαλώσουν μαζί μέχρις ότου φτάσει η ώρα του θερισμού. Έτσι και έγινε, κατά τον θερισμό συλλέχθηκαν πρώτα τα ζιζάνια και κάηκαν σε δέματα, ενώ το σιτάρι συλλέχθηκε έπειτα και αποθηκεύτηκε όπως έπρεπε.

Ο Χριστός διηγήθηκε αυτήν την παραβολή στους μαθητές και σε όλο τον κόσμο, που ήταν γύρω Του, για να τους δώσει να καταλάβουν με τι μοιάζει η Εκκλησία Του. Η Εκκλησία μοιάζει με ένα χωράφι στο οποίο φυτρώνουν καλοί καρποί αλλά και ζιζάνια. Το σιτάρι είναι ο άνθρωπος που αγαπά το Θεό και τον συνάνθρωπο και βγάζει καλό καρπό από την αγάπη, ενώ ζιζάνιο είναι αυτός που δεν αγαπά και δεν βγάζει καλό καρπό. Ο καλός άνθρωπος στην παραβολή είναι ο ίδιος ο Θεός, ο οποίος δε βιάζεται να τα ξεριζώσει, αλλά υπομονετικά περιμένει να έρθει ο κατάλληλος καιρός για να τα ξεχωρίσει και να χαρεί την καλή σοδειά. Όταν ο Χριστός ξαναέρθει, τότε θα ξεχωρίσουν αυτοί που Τον αγαπούν από αυτούς που έχουν κακία και δεν έχουν κανένα καλό στη ζωή τους.

Ο καλός σπόρος συμβολίζει τον κάθε άνθρωπο που με αγάπη δέχεται και χαίρεται τα δώρα του Θεού και ακολουθεί το θέλημά Του, αγαπώντας τον ίδιο το Θεό, τους ανθρώπους και όλο τον κόσμο. Αντιθέτως, τα ζιζάνια συμβολίζουν τους ανθρώπους που καλλιεργούν κακούς λογισμούς, μαυρίζουν την εικόνα του Θεού στην καρδιά τους και γίνονται δυστυχισμένοι, χωρίς χαρά και αγάπη, μακριά από το Λόγο του Θεού

Το χωράφι συμβολίζει τη Βασιλεία του Θεού, την οποία ήρθε να μας διδάξει και να μας φέρει ο Χριστός. Στη Βασιλεία του Θεού θα ζουν όλοι οι άνθρωποι αν από την καρδιά τους με υπομονή, ελπίδα, αγάπη και προσευχή ξεριζώσουν κάθε κακό από μέσα τους.

Τέλος, οι ηθικές αξίες της παραβολής των ζιζανίων είναι η καλοσύνη, η μακροθυμία τους Θεού για τον άνθρωπο, η ελευθερία της βούλησης και η εμπιστοσύνη στο Θεό.

Η παραβολή του σπόρου του σιναπιού

Κατά την παραβολή του σπόρου του σιναπιού, η Βασιλεία του Θεού παρουσιάζεται με σπόρο σιναπιού, που όταν τον σπείρουμε στη γη, είναι ο μικρότερος από όλους τους σπόρους που σπέρνονται. Μετά τη σπορά, όμως, βλασταίνει και γίνεται μεγαλύτερος από όλους και δημιουργούνται τόσο μεγάλα κλαδιά, ώστε τα πουλιά μπορούν και να φωλιάζουν στη σκιά του.

Ο Χριστός χρησιμοποίησε τη συγκεκριμένη παραβολή για να δείξει ότι η Βασιλεία του Θεού μπορεί να αρχίζει από μικρή αλλά αναπτύσσεται συνεχώς και επιφέρει

αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Ο σπόρος του σιναπιού είναι μικρός αλλά εμπεριέχει μέσα του τη ζωή έχοντας ταυτόχρονα προοπτικές ανάπτυξης. Επίσης, ο σπόρος του σιναπιού έχει ενέργεια και δυνατότητα μετάδοσης.

Ο σπόρος του σιναπιού παρομοιάζεται με το πρόσωπο του Χριστού, ο οποίος παρουσιάζει τον Εαυτό Του στην αρχή ως ένα ταπεινό και μικρό πρόσωπο που στο τέλος δοξάζεται. Το ίδιο συμβαίνει και με τη Βασιλεία του Θεού, η οποία ξεκινάει μικρή αλλά καταλήγει η μεγαλύτερη όλων.

Σκοπός της παραβολής είναι να κατανοήσουμε την αξία που έχει ο σπόρος και πως καταλήγει αυτός συγκριτικά με το μέγεθος του, ενώ οι αξίες που υπάρχουν σε αυτήν την παραβολή είναι η πίστη, η εμπιστοσύνη στη δύναμη του Θεού, η ελπίδα, η υπομονή και η ενθάρρυνση.

Η παραβολή για το προζύμι

Στην παραβολή για το προζύμι, ο Χριστός αναφέρει πως η Βασιλεία του Θεού μοιάζει με το προζύμι που βάζει η γυναίκα σε μια μεγάλη ποσότητα μείγματος. Το προζύμι επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό όλο το μείγμα που δημιουργείται.

Το προζύμι παρομοιάζεται με μια μικρή γνώση, ένα μικρό προσκύνημα ή μια μετάνοια, δηλαδή μια μικρή ποσότητα μπορεί και ζυμώνει όλη τη ζύμη. Μια ολιγόλεπτη προσευχή έχει τη δύναμη να «ζυμώσει» όλη μας τη μέρα. Ο Λόγος του Θεού είναι πολύ κοντά στη ζωή του ανθρώπου και μια μικρή λέξη από το στόμα του Θεού μπορεί να μας αναβιώσει.

Ο Λόγος του Θεού είναι φυσιολογικός για τη ζωή του ανθρώπου για αυτό και το προζύμι είναι από την ίδια τη ζύμη και αυτή το χρειάζεται. Το προζύμι είναι ο μικρός παράγοντας και η αρχή της Βασιλείας του Θεού που αναπτύσσεται γρήγορα και επηρεάζει όλο τον κόσμο.

Στη συγκεκριμένη παραβολή, το προζύμι συμβολίζει την ανάπτυξη και τη μετάδοση και έχει ως σκοπό να δείξει την ταχύτητα της μετάδοσης και την ικανότητα του να ζυμώνει όλη τη ζύμη. Το μέγεθος του προζυμιού δεν έχει σημασία αλλά η δύναμη επίδρασης που έχει.

Η Εκκλησία κατά τους αποστολικούς χρόνους είχε πολύ μικρό ξεκίνημα και η κρυμμένη δύναμη που δρα και δεν την βλέπουμε μέσα στην Εκκλησία αλλά παρατηρούμε τα αποτελέσματα της είναι η δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Ο σκοπός της παραβολής είναι ότι ο Θεός προσπαθεί να μας μετατρέψει στην εικόνα και στη μορφή Του, ενώ από τις ιδιότητες του προζυμιού φαίνεται πως αυτό δεν ησυχάζει μέχρι να ζυμώσει όλη τη ζύμη. Τέλος, οι ηθικές αξίες της παραβολής για το προζύμι είναι η εμπιστοσύνη, η ελπίδα, η αναζήτηση, η ανάπτυξη, η προσπάθεια και η κρυφή δράση.

Η παραβολή για τον κρυμμένο θησαυρό

Σύμφωνα με την παραβολή του κρυμμένου θησαυρού, κάποιος πήγε να νοικιάσει ένα χωράφι προκειμένου να το καλλιεργήσει. Κάνοντας ορισμένες εργασίες στο χωράφι ανακάλυψε ένα θαμμένο θησαυρό που άξιζε όσο μια ολόκληρη περιουσία. Δίχως να γίνει αντιληπτός έβαλε το χρυσάφι ξανά στη θέση του και επέστρεψε στην οικία του προκειμένου να πουλήσει όλα τα υπάρχοντα του για να αγοράσει το συγκεκριμένο χωράφι. Ο κοινωνικός του περίγυρος παραξενεύτηκε για αυτή του την πρόθεση να πουλήσει ολόκληρη την περιουσία του για ένα χωράφι βλέποντας πως αυτό δεν έχει ιδιαίτερη αξία. Ο άνθρωπος, φυσικά που γνώριζε την αλήθεια, όταν κατάφερε να αγοράσει το χωράφι άρχισε να ξεθάβει τον θησαυρό.

Η παραβολή αυτή περιγράφει την αξία των επουράνιων θησαυρών καθώς και των προσπαθειών που απαιτούνται για την εξασφάλισή τους. Ο άνθρωπος που βρήκε τον κρυμμένο θησαυρό στο χωράφι ήταν πρόθυμος να αποχωριστεί όλα του τα υπάρχοντα και να καταβάλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να περάσει στην κατοχή του το συγκεκριμένο χωράφι.

Στην παραβολή το χωράφι με τον κρυμμένο θησαυρό συμβολίζει τις Άγιες Γραφές και ο θησαυρός συμβολίζει το ευαγγέλιο. Ο σκοπός της συγκεκριμένης παραβολής είναι να παρουσιαστεί η αξία της μαθητείας και η αξία της Βασιλείας του Θεού στη ζωή μας.

Ο άνθρωπος που βρήκε το θησαυρό κατάλαβε ότι αξίζει να πουλήσει τα πάντα για τον αποκτήση. Έτσι, κάθε άνθρωπος θα πρέπει να καταλάβει πως θα πρέπει να κάνει και να θυσιάσει τα πάντα για τον Δάσκαλο του, δηλαδή τον Ιησού Χριστό.

Τέλος, οι ηθικές αξίες που υπάρχουν στην παραβολή για τον κρυμμένο θησαυρό είναι η προτεραιότητα για τη Βασιλεία του Θεού, η διάκριση και η αξία της μαθητείας η οποία οδηγεί στην πραγματική χαρά.

Η παραβολή για το πανάκριβο μαργαριτάρι

Σε αυτήν την παραβολή η βασιλεία των ουρανών παρομοιάζεται με έναν έμπορο που έψαχνε όμορφα μαργαριτάρια και όταν βρήκε το πανάκριβο μαργαριτάρι, πούλησε όλα του τα υπάρχοντα και το αγόρασε.

Η παραβολή για το πανάκριβο μαργαριτάρι είναι άμεσα συνδεδεμένη με την παραβολή του κρυμμένου θησαυρού. Το μαργαριτάρι παρομοιάζεται με τον Χριστιανισμό και με το Λόγου του Θεού, ο οποίος είναι ότι πολυτιμότερο και ακριβότερο για την ανθρώπινη ζωή. Επίσης, το μαργαριτάρι μπορεί να συμβολίζει τον Χριστό που θυσίασε το αίμα του για τους ανθρώπους.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η αξία του Λόγου του Θεού, η προτεραιότητα της Βασιλείας του Θεού, η υπακοή και η απόλυτη παράδοση.

Η παραβολή για το δίχτυ

Η βασιλεία των ουρανών είναι όμοια με ένα δίχτυ, που το ρίχνουμε στη θάλασσα και πιάνονται κάθε λογής ψάρια. Όταν γεμίζει, διαχωρίζονται τα ψάρια από τα υπόλοιπα άχρηστα αντικείμενα. Έτσι θα γίνει και στο τέλος του κόσμου, θα βγουν οι άγγελοι και θα ξεχωρίσουν τους κακούς ανάμεσα από τους ευσεβείς.

Οι αξίες που υπάρχουν σε αυτή την παραβολή είναι η αποτίμηση της ελευθερίας του ανθρώπου που γίνεται με τη σωστή επιλογή.

Η παραβολή του αληθινού κλήματος

Κατά τη διάρκεια του Τελευταίου Δείπνου, όπως το αποκαλούν πολλοί, ο Ιησούς είπε στους μαθητές του «*Εγώ είμαι το αληθινό κλήμα και ο Πατέρας μου είναι ο καλλιεργητής*». Ο Ιησούς παρομοίασε τους μαθητές του με τα κλαδιά του κλήματος. Όπως τα κλαδιά ενός κατά γράμμα κλήματος αντλούν τη δύναμη τους από τον

κύριο κορμό, έτσι και οι μαθητές του Χριστού πρέπει να παραμένουν σε ενότητα με Εκείνον. «Χωρίς εμένα δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα απολύτως», είπε ο Ιησούς. Οι γεωργοί καλλιεργούν το κλήμα για τον καρπό του, και ο Ιεχωβά αναμένει από το λαό του να παράγει πνευματική καρποφορία. Αυτό φέρνει ικανοποίηση και δόξα στον Θεό, δηλαδή τον καλλιεργητή του κλήματος.

Το σύμβολο του αμπελιού το χρησιμοποιεί ο Ιησούς εδώ για να δηλώσει πότε τα μέλη της εκκλησίας σώζονται. Αυτό συμβαίνει όταν αυτά μένουν ενωμένα με τον Χριστό. Η ενότητα και η σύνδεση με τον Ιησού οδηγεί στην καρποφορία. Κάθε κλαδί που δεν καρποφορεί, κόβεται και κάθε κλαδί που καρποφορεί κλαδεύεται για να καρποφορήσει περισσότερο.

Ο σκοπός της παραβολής είναι να τηρηθεί η εντολή της αγάπης και η αυτοθυσία. Δεν μπορούμε να προσφέρουμε τους εαυτούς μας στην εξυπηρέτηση των άλλων και στην προσευχή παρά μόνο με την ένωση με τον Χριστό. Αν η Εντολή είναι η αγάπη, τότε οι υπόλοιπες εντολές είναι παρεπόμενα της.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η σταθεροποίηση, ο πραγματικός καρπός, η τήρηση της εντολής, η μετάνοια, η αγάπη, η υπακοή, ο καθαρισμός, ο κόπος και η επιμέλεια.

3.3 Παραβολές σχετικές με την αγάπη του συγγενή

Η παραβολή του καλού Σαμαρείτη

Στην παραβολή του καλού Σαμαρείτη, ο Ιησούς διηγείται την ιστορία κάποιου οδοιπόρου που δέρνεται και αφήνεται μισοπεθαμένος από ληστές στην άκρη του δρόμου. Μετά από αυτόν περνούν από τον δρόμο πρώτα ένας ιερέας και κατόπιν ένας Λευίτης, αλλά και οι δυο τον αποφεύγουν. Στο τέλος περνά ένας Σαμαρείτης. Παρόλο που οι Σαμαρείτες και οι Εβραίοι αλληλοπεριφρονούνταν, ο Σαμαρείτης βοηθάει τον τραυματισμένο άνθρωπο.

Ο Σαμαρείτης παριστάνει τον Χριστό στην παραβολή αυτή, είναι αυτός δηλαδή που έσωσε τον τραυματία. Όταν είδε τον τραυματία πεσμένο στο δρόμο, έτρεξε και του επούλωσε τα τραύματα του βάζοντας λάδι και κρασί. Το λάδι συμβολίζει το Άγιο

Πνεύμα και το κρασί το αίμα του Χριστού στο μυστήριο της Ευχαριστίας. Έπειτα, τον έβαλε στο τετράποδο του, δηλαδή στην πίστη που μπορεί να τον μεταφέρει, και τον πήγε στο ξενοδοχείο, δηλαδή στην εκκλησία όπου ζει και ξεκουράζεται.

Η κούραση του Σαμαρείτη και τα έξοδα του για χάρη του Εβραίου μας διδάσκει ότι το χρήμα που έχουμε, δεν είναι δικό μας και ότι εμείς απλά είμαστε εκπρόσωποι του Θεού. Το χρήμα μας το έδωσε ο Θεός για να το ξοδεύουμε για φιλανθρωπία. Επίσης, το χέρι που το κινεί η αγάπη, δεν κουράζεται.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η δεσμευμένη της αγάπη, το έλεος, η αποδοχή του άλλου και το καλό έργο.

Η παραβολή του πλουσίου και του Λαζάρου

Κάποιος άνθρωπος ήταν πλούσιος, φορούσε πολυτελή ρούχα και το τραπέζι του κάθε μέρα ήταν λαμπρό. Κάποιος φτωχός όμως, που τον έλεγαν Λάζαρο, ήταν πεσμένος κοντά στην πόρτα του σπιτιού του πλουσίου, γεμάτος πληγές, και προσπαθούσε να χορτάσει από τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του πλουσίου. Έρχονταν και τα σκυλιά και του έγλειφαν τις πληγές. Κάποτε πέθανε ο φτωχός, και οι άγγελοι τον πήγαν κοντά στον Αβραάμ. Πέθανε κι ο πλούσιος και τον έθαψαν. Ο πλούσιος ήταν στον Άδη και βασανιζόταν, κάποια στιγμή σήκωσε τα μάτια του και είδε από μακριά τον Αβραάμ και κοντά του το Λάζαρο. Τότε, ο πλούσιος ζήτησε από τον Αβραάμ να του φέρει κοντά του τον Λάζαρο για να βρέξει με νερό την άκρη του δάχτυλου του και να του δροσίσει τη γλώσσα. Τότε, ο Αβραάμ του απάντησε πως όπως στη ζωή αυτός απολάμβανε την ευτυχία και ο Λάζαρος τη δυστυχία, τώρα θα γίνει το αντίθετο και πως μεταξύ τους υπάρχει μεγάλο χάσμα και δεν μπορεί ο ένας να πάει κοντά στον άλλον. Τότε ο πλούσιος ζήτησε από τον Αβραάμ να προειδοποιήσει τους αδελφούς του ώστε να μην περάσουν και αυτοί τα ίδια.

Παρατηρούμε πως είναι η μόνη παραβολή στην οποία ο Ιησούς χρησιμοποιεί ονόματα. Λάζαρος σημαίνει ο Θεός ο βοηθός. Σκοπός της παραβολής είναι να κατανοήσουμε ότι θα πρέπει να συμμετέχουμε και να συμμεριζόμαστε στη δυστυχία του άλλου. Η συμμετοχή δεν σημαίνει μόνο με χρήμα, αλλά σε κάθε

πρόβλημα που αφορά τον πλησίον μας. Έτσι, θα πρέπει να υποστηρίξουμε ο ένας τον άλλον όχι μόνο υλικά αλλά και πνευματικά.

Τέλος, οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι το έργο ελέους, η φιλανθρωπία, η φροντίδα για τον συνάνθρωπο.

3.4 Παραβολές σχετικές με την εγρήγορση, αγρυπνία και την κρίση

Διαχωρισμός των προβάτων από την κασίικα

Η παραβολή αυτή είναι γνωστή και ως η παραβολή της Κρίσης, όπου ο Κύριος χρησιμοποιεί κάποια παραβολικά στοιχεία, το διαχωρισμό δηλαδή των προβάτων από τα κασίικα και την επιβλητική εικόνα του κριτή που δικάζει καθισμένος στην έδρα του, για να περιγράψει την παγκόσμια κρίση στα έσχατα της ιστορικής πορείας του κόσμου από τον ίδιο, ο οποίος έγινε για χάρη μας Υιός ανθρώπου. Είναι γεγονός βέβαια πως καμία εικόνα, γνωστή από την ανθρώπινη εμπειρία, δεν μπορεί να αποδώσει τη μοναδική και ανεπανάληπτη αυτή ώρα της Μέλλουσας Κρίσης.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής αυτής είναι το έλεος, η αγάπη και οι σχέσεις με τον συνάνθρωπο.

Η παραβολή των δέκα παρθένων

Στην παραβολή των Δέκα Παρθένων, ο Ιησούς αφηγείται μια ιστορία για μία ομάδα παρθένων, ίσως και παρανύμφων, που επέλεξε να συμμετάσχει σε έναν γάμο. Κάθε μία από τις δέκα παρθένες κουβαλούσε μια λαμπάδα ή ένα φανό λαδιού καθώς περιμένουν τον ερχομό του γαμπρού ο οποίος αναμένεται να φτάσει κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της νύχτας. Πέντε από τις παρθένες ήταν σοφές και έφεραν λάδι για τους λαμπτήρες τους, ενώ οι υπόλοιπες πέντε ήταν «ανόητες» και έφεραν μόνο τους λαμπτήρες μαζί τους.

Τα μεσάνυχτα, όλες οι παρθένες ακούνε ότι τις καλούν να βγουν και να συναντήσουν τον γαμπρό. Συνειδητοποιώντας ότι οι λάμπες τους έχουν σβήσει, οι «ανόητες» παρθένες ζητούν από τις σοφές λάδι, αλλά οι τελευταίες αρνούνται,

λέγοντας ότι σίγουρα δεν θα είναι αρκετό για να το μοιραστούν. Ενώ οι «ανόητες» παρθένες προσπαθούν να πάρουν περισσότερο λάδι, ο γαμπρός φτάνει. Οι σοφές παρθένες τον συνοδεύουν στη συνέχεια στον εορτασμό του. Οι άλλες φτάνουν πολύ αργά και αποκλείονται από την γιορτή.

Ο γαμπρός και ο γάμος είναι δύο σύμβολα που οδηγούν στο Μεσσία και στο μεσσιανικό χρόνο. Τα μεσάνυχτα δείχνουν καθυστέρηση και επιστροφή ξαφνικά και δικαιολογούν τον ύπνο κατά την αναμονή. Η αυστηρότητα και σκληρότητα του γαμπρού δείχνουν ότι η συνάντηση του Θεού είναι συνάντηση χαράς και κατάκρισης ταυτόχρονα. Επίσης, οι αντιφάσεις της ιστορίας μετατρέπονται σε ισχυρή λογική που εξυπηρετεί τη θεολογική διδασκαλία της παραβολής.

Ο αριθμός πέντε συμβολίζει τους ανθρώπους, επομένως οι πέντε σοφές παρθένες είναι όλοι οι σοφοί άνθρωποι, ενώ οι πέντε άμυαλες παρθένες είναι όλοι οι άμυαλοι άνθρωποι.

Ακόμα να αναφέρουμε ότι το λάδι συμβολίζει το προσωπικό θέμα. Η ευλάβεια του ανθρώπου δεν ισχύει για τον άλλο άνθρωπο, όσο και να είναι αγαπημένοι μεταξύ τους. Ο καθένας πρέπει να έχει το λάδι του στο δοχείο του, στην καρδιά του, στην σκέψη του, στη ζωή του και στον χαρακτήρα του.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η προετοιμασία, η ετοιμότητα, η αγρυπνία, η σωστή στάση στη ζωή, ο χρόνος και η σοφία.

Η ημέρα της Βασιλείας του Θεού

Ο Κύριος με την παραβολή του Δείπνου καλεί όλους τους ανθρώπους στο τραπέζι της Βασιλείας του, δηλαδή στον Παράδεισο. Μας φανερώνει ακόμα ότι ο Θεός θέλει όλοι οι άνθρωποι να δεχτούν την πρόσκληση που τους απευθύνει και να καθίσουν μαζί σε αυτό το τραπέζι. Ταυτόχρονα, όμως, δεν τους στερεί την

ελευθερία τους καθώς ο καθένας είναι ελεύθερος είτε να δεχτεί είτε να απορρίψει την πρόσκληση του Θεού.

Ένας άρχοντας έκανε ένα μεγάλο τραπέζι, ένα δείπνο και κάλεσε πολλούς ανθρώπους. Καθώς όμως η ώρα του δείπνου είχε φθάσει, κανείς δεν φαινόταν. Ο άρχοντας τότε έστειλε τον υπηρέτη του να υπενθυμίσει στους καλεσμένους του και να τους πει ότι το τραπέζι ήταν έτοιμο και στρωμένο με όλα τα καλά που είχε να τους προσφέρει. Αλλά ο υπηρέτης βρέθηκε μπροστά σε διάφορες δικαιολογίες. Ο υπηρέτης επέστρεψε στον κύριό του και του είπε όλες αυτές τις αιτιολογίες. Τότε ο άρχοντας θύμωσε και είπε στον υπηρέτη του να πάει σε όλη την πόλη και να φέρει να καθίσουν στο τραπέζι του όλοι οι φτωχοί, οι σακάτηδες, οι τυφλοί και οι κουτσοί και πως κανένας από εκείνους που είχαν προσκληθεί δε θα φάει από το τραπέζι μου καθώς μπορεί οι καλεσμένοι να είναι πολλοί είναι οι διαλεχτοί είναι λίγοι.

Ο άρχοντας που προσκαλεί στο Δείπνο είναι ο Θεός. Οι καλεσμένοι είναι όλοι οι άνθρωποι χωρίς καμία εξαίρεση. Το Δείπνο είναι η Βασιλεία του Θεού, δηλαδή εκεί όπου ο άνθρωπος συμμετέχει και κοινωνεί στη ζωή και στη δόξα του Θεού. Αλλά πολλές φορές ο καθένας από μας βρίσκει δικαιολογίες.

Η παραβολή αυτή δεν λέει να αμελήσουμε τη δουλειά μας, αλλά να είναι ο Χριστός εντός της δουλειάς μας και μέσα στη ζωή μας, διότι τα υλικά μπορεί να μας απομακρύνουν από τον Θεό και να καταστούν ο σκοπός και όχι το μέσο. Το πρόβλημα είναι στη λανθασμένη χρήση και όχι στην ίδια τη χρήση.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η σωτηρία μας και ο αγιασμός μας, τα οποία εξαρτώνται από την καλή χρήση των υπάρχοντων και από τον βασικό σκοπό της ζωής μας.

3.5 Παραβολές σχετικές με την αγάπη του Θεού προς τους αμαρτωλούς

Η παραβολή του σπλαχνικού πατέρα ή του άσωτου υιού

Ο Ιησούς διηγήθηκε μια ιστορία για κάποιον άνθρωπο που είχε δύο γιους. Μια μέρα, ο μικρότερος γιος ζήτησε το μερίδιο της περιουσίας του για να φύγει σε μια μακρινή χώρα. Έτσι και έγινε, όμως ο μικρός γιος έκανε άσωτη ζωή και σπατάλησε την περιουσία ντου πατέρα του.

Όταν τα ξόδεψε όλα, έτυχε να πέσει μεγάλη πείνα στη χώρα εκείνη, και έτσι άρχισε και αυτός να στερείται. Πήγε λοιπόν, κι έγινε εργάτης σε έναν από τους πολίτες εκείνης της χώρας, ο οποίος τον έστειλε στα χωράφια του να βόσκει χοίρους. Έφτασε στο σημείο να θέλει να χορτάσει με τα ξυλοκέρατα που έτρωγαν οι χοίροι, αλλά κανένας δεν του έδινε ούτε αυτά να φάει. Τελικά κάποια στιγμή αποφάσισε να επιστρέψει σπίτι του, να ζητήσει μετάνοια και συγχώρεση από τον πατέρα του και να δουλέψει ως εργάτης κοντά του.

Όταν έφτασε σπίτι του και ενώ ήταν ακόμη μακριά, τον είδε ο πατέρας του, τον σπλαχνίστηκε, έτρεξε, τον αγκάλιασε σφιχτά και τον φιλούσε ασταμάτητα. Τότε ο γιος του ζήτησε συγνώμη και ο πατέρας διέταξε να τον ντύσουν με καλά ρούχα και να σφάξουν ένα καλοθρεμμένο μοσχάρι για να γιορτάσουν την επιστροφή του. Έτσι, έγινε ότι διέταξε ο πατέρας και άρχισε η γιορτή. Ο μεγαλύτερος γιος του βρισκόταν στο χωράφι και καθώς ερχόταν και πλησίαζε στο σπίτι, άκουσε μουσικές και χορούς. Φώναξε, λοιπόν, έναν από τους υπηρέτες και ρώτησε να μάθει τι συμβαίνει και πληροφορήθηκε την επιστροφή του αδελφού του και την υποδοχή του πατέρα του. Ο πατέρας τον είδε και τον προσκάλεσε να κάτσουν μαζί και να γιορτάσουν την επιστροφή του αδελφού του. Ο μεγάλος γιος, όμως, δυσανασχέτησε και παραπονέθηκε στον πατέρα ότι αυτός πάντα τον υπάκουγε, ότι ο αδελφός του σπατάλησε την περιουσία του και ότι μάλιστα έσφαξε και ένα καλοθρεμμένο μοσχάρι για αυτόν ενώ για τον ίδιο ούτε ένα κατσίκι δεν πρόσφερε ποτέ. Ο πατέρας του αποκρίθηκε πως θα έπρεπε να γιορτάσουν όλοι μαζί και να χαρούν, γιατί ο αδελφός του ήταν νεκρός και αναστήθηκε, ήταν χαμένος και βρέθηκε.

Τόσο μεγάλη είναι η σπουδαιότητα της παραβολής αυτής, που οι πατέρες της Εκκλησίας λένε πως, αν όλα τα ευαγγέλια χάνονταν και σωζόταν μόνο η παραβολή αυτή, θα μπορούσε να τα αντικαταστήσει, καθώς περιέχει το βασικό νόημα της διδασκαλίας του Ιησού που είναι η αγάπη και η συγχώρηση.

Κεντρικό πρόσωπο της παραβολής είναι ο πατέρας σε σχέση προς όσα κάνει και για τους δυο γιους. Τα δυο αδέρφια περιγράφονται διαφορετικά αλλά ο πατέρας παραμένει και προς τους δυο ο ίδιος, δηλαδή εύσπλαχνος. Κάνει και για τους δυο το ίδιο όμως με διαφορετικό τρόπο. Προς τον μικρότερο τρέχει να τον υποδεχτεί με θέρμη και να τον αποκαταστήσει στην πρότερη του κατάσταση. Αλλά και προς τον μεγαλύτερο συμπεριφέρεται το ίδιο θερμά, δηλαδή τον παρακαλεί να γιορτάσει μαζί τους. Ο Θεός, λοιπόν, αγαπά απέραντα όλους και παραμένει σπλαχνικός προς όλους ανάλογα με τον τρόπο που ο καθένας έχει ανάγκη.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής αυτής είναι η χαρά, η μετάνοια, η αγάπη, η ελευθερία, η αξιοπρέπεια, η πατρότητα, ο σεβασμός, η συνείδηση και ο αυτοέλεγχος.

Παραβολή του Τελώνη και του Φαρισαίου

Μια ακόμα σπουδαία παραβολή για να μας διδάξει ο Κύριος μας πόσο θέλει ο Θεός την ταπείνωση και τη μετάνοια των ανθρώπων και πόσο αναπαύεται σε ανθρώπους ταπεινούς είναι αυτή του Τελώνη και του Φαρισαίου.

Δύο άνθρωποι ανέβηκαν στον Ναό, για να προσευχηθούν. Ο ένας ήταν Φαρισαίος και ο άλλος Τελώνης. Ο Φαρισαίος στάθηκε επιδεικτικά στο μέσον του Ναού κι άρχισε να προσεύχεται ως εξής: *«Θεέ μου, σε ευχαριστώ που δεν είμαι σαν τους άλλους ανθρώπους, άρπαγας, άδικος, μοιχός, ή και σαν αυτόν τον τελώνη. Εγώ νηστεύω δυο φορές την εβδομάδα, και δίνω στον ναό το ένα δέκατο από τα εισοδήματά μου».*

Αντίθετα, ο Τελώνης στεκόταν πίσω, και δεν τολμούσε ούτε τα μάτια του να σηκώσει στον ουρανό. Χτυπούσε το στήθος του και έλεγε: *«Θεέ μου, σπλαχνίσου με τον αμαρτωλό».* Έτσι, έφυγε για το σπίτι του συμφιλιωμένος με τον Θεό ο τελώνης, καθώς αυτού την προσευχή άκουσε ο Θεός. Όποιος υψώνει τον εαυτό του θα ταπεινωθεί κι όποιος τον ταπεινώνει θα υψωθεί.

Το πρόβλημα του Φαρισαίου είναι ο εγωισμός. Σκεφτόταν τον εαυτό του ακόμα και κατά την προσευχή και θεωρούσε τον εαυτό του υπάκουο στον Νόμο και ότι έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις απέναντι του. Το πρόβλημά του ήταν η λανθασμένη άποψη του για τον εαυτό του μπροστά στον Θεό. Ο άνθρωπος, στην παρουσία του

Θεού και την παντοδυναμία Του, βλέπει τον εαυτό του μικρό και ξέρει ότι όλα είναι από τον Θεό.

Μετάνοια σημαίνει να κατανοήσουμε το πόσο μακριά είμαστε από τον Θεό. Να βλέπουμε την αγάπη Του, να εξετάζουμε την ανεπάρκεια μας και όχι να μετράμε τα κατορθώματά μας. Η άποψη του Θεού για αυτούς, δηλαδή για τον Φαρισαίο και για τον Τελώνη ήταν εντελώς διαφορετική από την άποψη των ανθρώπων. Ο Φαρισαίος προσευχήθηκε πολύ και δεν δικαιώθηκε και ο τελώνης είπε μία φράση, «ελέησον με», και βγήκε δικαιωμένος.

Η παραβολή αυτή μας παρουσιάζει δύο διαφορετικές ψυχολογικές καταστάσεις, της ταπείνωσης και της υπερηφάνειας. Το σωστό είναι να υπάρχει αυτοέλεγχος, ο οποίος οδηγεί στη γεμάτη ταπείνωση συνάντησή μας με τον Ιησού.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η ταπείνωση, η αξία του άλλου, η αγάπη, η ειλικρινής λατρεία, η προσευχή, η μετάνοια και ο αυτοέλεγχος.

3.6 Παραβολές σχετικές με την μαθητεία και την υπευθυνότητα

Η παραβολή των βασιλικών γάμων

Η βασιλεία των Ουρανών μοιάζει με κάποιον βασιλιά που έκανε το γάμο στο γιο του. Έστειλε τους δούλους του για να καλέσουν τους προσκεκλημένους στο γάμο, μα εκείνοι δεν ήθελαν να έρθουν. Έστειλε επίσης και άλλους δούλους να πουν στους προσκεκλημένους πως έχει ετοιμαστεί το καλύτερο γεύμα, έχουν σφαχτεί οι ταύροι και τα αμνοερίφια και πως όλα είναι έτοιμα για το γάμο. Εκείνοι όμως αδιαφόρησαν και έφυγαν, ένας προς τον δικό του αγρό, ο άλλος στο εμπόριο του, ενώ οι υπόλοιποι, αφού έπιασαν τους δούλους του, τους κακοποίησαν και τους σκότωσαν. Όταν το άκουσε ο βασιλιάς αυτό οργίστηκε και αφού έστειλε το στρατό του, εξαφάνισε τους φονιάδες των δούλων και πυρπόλησε την πόλη. Τότε είπε στους δούλους του πως «*το μεν τραπέζι του γάμου είναι έτοιμο, οι δε καλεσμένοι δεν ήσαν άξιοι, πηγαίνετε λοιπόν στα σταυροδρόμια και όσους βρείτε καλέστε τους στους γάμους*». Έτσι, βγήκαν οι δούλοι στους δρόμους, μάζεψαν όλους όσους βρήκαν, και κακούς και καλούς και γέμισε η αίθουσα του γάμου από σύνδειπνους.

Η επουράνια και αναμενόμενη βασιλεία του Θεού μοιάζει, λοιπόν, με γάμο, που ετοίμασε κάποιος επίγειος άρχοντας για να χαροποιήσει όσο το δυνατόν περισσότερους υπηκόους του, φανερώνει δηλαδή την Πρόνοια του Θεού προς όλη την ανθρωπότητα, ενώ ο γιός Του, που στην πραγματικότητα παντρεύεται μυστηριακά με κάθε πιστό εν τη Εκκλησία, δεν είναι άλλος από τον Ιησού Χριστό.

Οι υπηρέτες και δούλοι του βασιλιά, που εστάλησαν προς τους καλεσμένους, είναι οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, που συνεχώς προειδοποιούσαν τους Εβραίους για την μέλλουσα έλευση του Μεσσία Χριστού, και οι οποίοι Ισραηλίτες έδερναν, λιθοβολούσαν και εξόντωναν τους προφήτες, όπως καταδίκασαν σε θάνατο δια του Σταυρού και τον ίδιο τον Υιό του Θεού, που γεννήθηκε ως άνθρωπος για να λυτρώσει τους πάντες από τα πάθη, τον διάβολο και την αμαρτία. Σπουδαίοι υπηρέτες και απεσταλμένοι του Θεού ήταν ιδιαίτερος και ο Πρόδρομος και Βαπτιστής Αυτού Ιωάννης, όσο και οι απόστολοι του Κυρίου, που στράφηκαν και προς τα έθνη, όταν οι διωγμοί, πρώτα των Ιουδαίων προς τους χριστιανούς, έγιναν δυσβάστακτοι.

Μιλώντας ο Χριστός για θυσία ταύρων και θρεφταριών και για δείπνο βασιλικό, έχει κατά νου κυρίως τη Θεία Ευχαριστία, που προσφέρεται προς σωτηρία όλων και είναι το μοναδικό φάρμακο που οδηγεί στην πραγματική αθανασία. Όταν μάλιστα τονίζει ο βασιλέας ότι όλα είναι έτοιμα προς βρώση και πόση κατά το Δείπνο, εννοεί ο Ιησούς τα πνευματικά χαρίσματα, που λαμβάνουν οι εν μετάνοια και ταπεινώσει πιστοί, δηλαδή σβήσιμο αμαρτιών, δια της Εξομολογήσεως, χαρισματική υιοθεσία από το Θεό δια Χριστού Ιησού, και την μέλλουσα ζωή.

Όμως οι καλεσμένοι, ενδιαφέρθηκαν μόνο για τις γήινες απολαύσεις της ζωής και για τα πρόσκαιρα και αδιαφόρησαν για τη σωτηρία της ψυχής, που είναι το σημαντικότερο όλων. Το ίδιο συμβαίνει όμως συνεχώς. Δυστυχώς και οι Ιουδαίοι, αρνήθηκαν τη διδασκαλία και τα θαύματα του Κυρίου, αλλά και Αυτόν τον ίδιο ως Υιό του Θεού, ενώ πολλούς από τους απεσταλμένους Του αποστόλους τους ύβρισαν, τους φυλάκισαν, τους μαστίγωσαν και τους σκότωσαν.

Η ουσία είναι ότι η παραβολή προειδοποιεί ότι η ώρα έφθασε και όλα είναι έτοιμα. Υπάρχει κάποιος τόνος βιασύνης στην παραβολή. Δεν υπάρχει περιθώριο διασκορπισμού και δισταγμού απέναντι στην πρόσκληση του Ευαγγελίου, ούτε

υπάρχει κάτι πιο σημαντικό από την ανταπόκριση στην πρόσκληση. Η παραβολή είναι αναγγελία της ημέρας κρίσεως του Θεού.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η συμμετοχή, η ανταπόκριση στην πρόσκληση, η συμπεριφορά με τρόπο που ταιριάζει σε αυτήν και τέλος το νόημα της πρόσκλησης είναι η εσωτερική συμπεριφορά και όχι το εξωτερικό ένδυμα.

Η παραβολή των κακών γεωργών

Ένας νοικοκύρης φύτεψε αμπέλι, το έφραξε και έχτισε μέσα πύργο και πατητήρι και τέλος το παρέδωσε σε γεωργούς και ξενιτεύτηκε. Τον καιρό που είχαν ωριμάσει τα σταφύλια, έστειλε τους δούλους του να πάρουν το μερίδιο του. Οι γεωργοί, όμως, αντί να δώσουν αυτά που όφειλαν, έδειραν και κακοποίησαν τους δούλους. Το ίδιο έκαναν και στους επόμενους που έστειλε ο νοικοκύρης. Στο τέλος έστειλε τον αγαπημένο του γιο θεωρώντας πως αυτόν θα ντραπούν να τον κακομεταχειριστούν. Οι κακοί γεωργοί, όμως, τον σκότωσαν με την σκέψη πως, εάν έβγαινε από την μέση ο κληρονόμος, το αμπέλι θα έμενε για πάντα σε εκείνους. Στην συνέχεια, αφού και οι ακροατές Του, γραμματείς και Φαρισαίοι, λένε πως αξίζει βαριά τιμωρία στους γεωργούς, ο Κύριος τους προειδοποιεί πως και από αυτούς τους ίδιους θα αφαιρεθεί το προνόμιο του εκλεκτού λαού του Θεού και θα δοθεί σε άλλο έθνος που θα έχει καρποφορία.

Η ιστορία περιστρέφεται μεταξύ του ιδιοκτήτη του αμπελώνα (εκμισθωτή) που εκμισθώνει το χωράφι του στους γεωργούς (μισθωτές) έναντι μισθώματος. Ο ιδιοκτήτης του αμπελώνα μιλά στην αρχή και στο τέλος. Αυτός παίρνει την πρωτοβουλία καλλιέργειας του αμπελώνα του και στέλνει τους δούλους του. Επίσης ο ίδιος παίρνει την πρωτοβουλία λήψης απόφασης τιμωρίας των γεωργών, μισθωτών του χωραφιού. Μεταξύ των δύο πρωτοβουλιών του ιδιοκτήτη η παραβολή περιγράφει διπλή αντίθετη επιμονή. Επιμονή του ιδιοκτήτη να πάρει τον καρπό-μισθωμα και από την άλλη μεριά, η επιμονή των μισθωτών γεωργών να μην του αποδώσουν το μίσθωμα.

Η ιστορία του εκμισθωτή ιδιοκτήτη του αμπελώνα με τους μισθωτές γεωργούς, είναι η ιστορία του Θεού με το λαό Του. Ο Θεός στέλνει τους αποστόλους Του, ενώ ο λαός επιμένει να τους απορρίπτει. Ο λαός απέρριψε τους αποστόλους, όπως οι

μισθωτές γεωργοί απέρριψαν τους απεσταλμένους του ιδιοκτήτη. Οι απόστολοι, δάρθηκαν, επειδή ακριβώς ήταν απεσταλμένοι του ιδιοκτήτη, όπως οι απόστολοι ήταν απεσταλμένοι του Θεού και φανέρωναν τη φωνή Του στο λαό.

Ο Θεός δεν αρκέστηκε μόνο στην αποστολή των προφητών, αλλά έστειλε και τον Υιό Του. Ο λαός δεν απέρριψε μόνο τους προφήτες, αλλά και τον Υιό Του. Ο ιδιοκτήτης είναι τόσο υπομονετικός, ώστε στέλνει και τον αγαπημένο γιό του. Δεν απελπίζεται. Η φράση «ο αγαπημένος μου υιός» αποκαλύπτει την ταυτότητα του Ιησού. Οι προφήτες είναι οι δούλοι ενώ ο Ιησούς είναι ο κληρονόμος. Οι προφήτες δείχνουν τον δρόμο ενώ ο Ιησούς αποτελεί τον έλεγχο. Η βασική διδαχή της παραβολής είναι η αποκάλυψη της ταυτότητας του Ιησού και της ζωής Του.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η ελευθερία, η αξιοπρέπεια του ανθρώπου, η αποδοχή του Θεού, η μακροθυμία του Θεού, η ευσπλαχνία και η πίστη.

3.7 Παραβολές σχετικές με τη διακονία και την υπακοή

Η παραβολή των ταλάντων

Κάποιος άνθρωπος που ήταν έτοιμος για ταξίδι κάλεσε τους δούλους του και τους παράδωσε την περιουσία του. Σε άλλον έδωσε πέντε τάλαντα, σε άλλον δύο και σε άλλον ένα, σύμφωνα με τη δύναμη του καθενός, και αναχώρησε για το ταξίδι του. Εκείνος που πήρε τα πέντε τάλαντα πήγε και δούλεψε και με αυτά κέρδισε και άλλα πέντε. Το ίδιο έκανε και αυτός που πήρε τα δύο και κέρδισε άλλα δύο. Εκείνος όμως που πήρε το ένα, πήγε και έσκαψε στη γη και έθαψε το χρήμα του κυρίου του. Ύστερα από πολύ χρονικό διάστημα επέστρεψε ο κύριος των δούλων και λογαριάστηκε μαζί τους. Ήρθε εκείνος που πήρε τα πέντε τάλαντα, έφερε και άλλα πέντε και είπε στον κύριο του «*Πέντε τάλαντα μου παράδωσες, εγώ κέρδισα και άλλα πέντε.*» Τότε του είπε ο κύριος του, «*Μπράβο καλέ μου δούλε, ήσουν πιστός στα λίγα, εγώ θα σε εγκαταστήσω στα πολλά.*» Ήρθε και εκείνος που είχε πάρει τα δύο τάλαντα, και είπε «*Κύριε, δύο τάλαντα μου παράδωσες, εγώ κέρδισα άλλα δύο τάλαντα.*» Τότε ο κύριος του είπε «*Μπράβο δούλε καλέ, ήσουν πιστός στα λίγα, εγώ θα σε εγκαταστήσω πολλά.*» Τότε ήλθε και εκείνος που είχε πάρει το ένα τάλαντο, και είπε «*Κύριε, ήξερα που είσαι ένας σκληρός άνθρωπος, θερίζεις εκεί που δεν*

έσπειρες και μαζεύεις από κει που σκόρπισες. Επειδή φοβήθηκα, πήγα και έκρυψα το τάλαντο σου στη γη, να, λοιπόν, παρ' το γιατί είναι δικό σου.» Και ο κύριος του αποκρίθηκε «Δούλε πονηρέ και σκνηρέ, ήξερες πως θερίζω από κει που δεν έσπειρα και μαζεύω από εκεί που δε σκόρπισα. Έπρεπε λοιπόν να βάλεις τα λεφτά σου στους τραπεζίτες και εγώ, όταν θα επέστρεφα θα τα έπαιρνα πίσω με τόκο. Πάρτε από αυτόν το τάλαντο και δώστε το σε κείνον, που έχει τα δέκα τάλαντα.»

Ο άνθρωπος που εμπιστεύτηκε την περιουσία του στους δούλους είναι ο Θεός. Οι δούλοι είμαστε όλοι οι άνθρωποι, χωρίς καμία εξαίρεση. Τα τάλαντα είναι τα δώρα και οι ικανότητες, που παίρνει ο κάθε άνθρωπος από το Θεό. Το Ευαγγέλιο μας λέει, πως οι δυο πρώτοι δούλεψαν με τα τάλαντα τους και έτσι κέρδισαν τα διπλά. Μόνο ο τρίτος πήγε και το έθαψε στη γη, από τεμπελιά. Όταν γύρισε ο κύριος από την ξενιτιά, ευχαριστήθηκε με τη διαγωγή των δυο δούλων, που κέρδισαν και άλλα τάλαντα. Για αυτό και τους αντάμειψε πλουσιοπάροχα. Με τον τρίτο όμως δούλο τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Αυτός ήταν πονηρός και τεμπέλης, για αυτό και η τιμωρία του ήταν βαριά.

Η παραβολή μας έχει ένα σπουδαίο νόημα. Ο Θεός δίνει στον καθένα μας χαρίσματα και προσόντα. Αυτά είναι η ελευθερία, η αγάπη, η εμπιστοσύνη και η ελπίδα. Υπάρχουν όμως και άλλα χαρίσματα που ο Θεός τα μοιράζει διαφορετικά στον κάθε άνθρωπο. Όταν ο άνθρωπος εργάζεται και καλλιεργεί τα χαρίσματα του δείχνει πως αγαπά το Θεό και τους άλλους ανθρώπους. Τους προσφέρει με την εργασία και τις υπηρεσίες του πολλά πνευματικά και υλικά αγαθά. Υπάρχουν όμως και άνθρωποι, που μοιάζουν με τον τρίτο δούλο, τον πονηρό και τον τεμπέλη. Είναι οι εγωιστές, που βλέπουν μόνον τα δικά τους συμφέροντα και παραβλέπουν τις ανάγκες των άλλων ανθρώπων. Όποιος αρνιέται το τάλαντο της αγάπης, ο Κύριος τον απορρίπτει οριστικά. Αυτό γίνεται, διότι ο άνθρωπος μόνος του προτιμά τον εγωισμό και έτσι χωρίζει τον εαυτό του από το Θεό της αγάπης

Η παραβολή για τον δούλο

Ο μαθητής πρέπει να παραμείνει προετοιμασμένος για τον ερχομό του Κυρίου του, να παραμένει σε εγρήγορση και να είναι ξύπνιος και στην θέση του. Ο καλός δούλος

είναι αυτός που βάζει τον Θεό του πρώτα και ύστερα τον εαυτό του. Προηγείται ο Κύριός και ακολουθούν όλα τα άλλα.

Όποιος επιθυμεί να είναι δούλος, δηλαδή υπηρέτης του Θεού, πρέπει να μάθει ότι η προσφορά του απαιτεί αφοσίωση και διάρκεια. Ο δούλος δουλεύει μέρα και νύχτα, εντός και εκτός σπιτιού. Απαιτεί, επίσης, αυταπάρνηση, διότι ο σωστός δούλος αναβάλλει την ανάπαυση του για να αναπαύσει τον κύριο του.

Η υπηρεσία των δούλων είναι αυτονόητη. Δεν εξαρτάται από την διάθεση του ή την γνώμη του. Ολοκληρώνει το απαιτούμενο με ευχαριστία και χαρά και δίχως να έχει το αίσθημα ότι έκανε κάτι.

Η παραβολή αυτή μας διδάσκει να υπηρετούμε τον Θεό με όλη μας τη δύναμη και ανά πάσα στιγμή. Παρόλο που η παραβολή είναι μικρή, περιλαμβάνει πολλές αξίες όπως τη δουλειά με επιμονή και επιμέλεια, την ανταπόκριση ανά πάσα στιγμή, την ευχαριστία και τη χαρά, όπως επίσης και την ανάπαυση του άλλου.

3.8 Παραβολές σχετικές με την εμπιστοσύνη προς το Θεό

Η παραβολή για τον επισκέπτη φίλο

Σύμφωνα με την παραβολή κανείς δεν επιμένει σε κανέναν άγνωστο άνθρωπο και δεν συνεχίζει να επιμένει, και ιδιαίτερα τη νύχτα παρά μόνο σε έναν φίλο που εμπιστεύεται.

Η παραβολή αποτελεί πρόσκληση για προσευχή και για εμπιστοσύνη στον Θεό, διότι αν προσδοκούμε την βοήθεια του γείτονα, πόσο μάλλον θα πρέπει να αναμένουμε την βοήθεια του Θεού.

Το κείμενο που ακολουθεί αμέσως την παραβολή επισημαίνει: *«Σας λέω λοιπόν, ζητάτε και θα σας δοθεί, ψάχνετε και θα βρείτε, χτυπάτε την πόρτα και θα σας ανοιχτεί, όποιος ζητά παίρνει, όποιος ψάχνει βρίσκει, και όποιος χτυπά του ανοίγεται»* (Λκ 11,9-10). Ο Ιησούς επιθυμεί να επιβεβαιώσει ότι η ανταπόκριση είναι εγγυημένη. Όπως ο φίλος ικανοποιεί την επιθυμία και τις ανάγκες του φίλου του, έτσι ο Θεός ανταποκρίνεται στην προσευχή αυτού που απευθύνεται στον Θεό με πίστη. Ο Θεός πάντα ανταποκρίνεται, αλλά με το δικό του τρόπο.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η αποφασιστικότητα, η φιλία, η προσευχή, η εμπιστοσύνη και η επιμονή.

3.9 Παραβολές σχετικές με τα τέκνα της Βασιλείας του Θεού

Η παραβολή με τα παιδιά που παίζουν

Τα παιδιά μαζεύτηκαν στην πλατεία το απόγευμα, αφού είχε αυτή αδειάσει από τους πωλητές και αγοραστές, και χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας ήθελαν να πουν τραγούδια και άσματα χαράς, αυτό όμως δεν άρεσε στα παιδιά της δεύτερης ομάδας και αρνήθηκαν να χορέψουν. Τότε αποφάσισαν να τραγουδήσουν μοιρολόγια, πάλι η δεύτερη ομάδα αρνήθηκε να παίξει το παιχνίδι αυτό. Στην παραβολή φαίνεται ότι η δεύτερη ομάδα δεν θέλει να συνεργαστεί και απορρίπτει κάθε πρόταση που της απευθύνεται.

Ο Χριστός ήθελε να διευκρινίσει ότι οι άνθρωποι της γενιάς του άκουσαν την πρόσκληση μετάνοιας του Ιωάννου, αλλά δεν πίστεψαν. Επίσης, άκουσαν και την πρόσκληση του Χριστού, αλλά την απέρριψαν.

Ο Χριστός παρομοιάζει την γενιά αυτή με παιδιά, σαν να σκέφτεται αυτή ακόμα ανώριμα, κοιτάζει και δεν καταλαβαίνει, ακούει και δεν κατανοεί. Ο νους τους στερείται σοφίας παρότι μεγαλώνουν στην ηλικία. Είναι δούλοι των ιδιομορφιών τους, τους κατευθύνει ο εγωισμός τους και δεν ανοίγονται. Η γενιά αυτή έχει σκοτισμένο τον νου. Ο Χριστός στην παραβολή αυτή, θέλει να θεραπεύσει τον ανθρώπινο νου από το σκοτάδι και την αστάθεια.

Οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η ευστάθεια, η σταθερότητα, η σωστή στάση και αρχή της υιοθεσίας, το άνοιγμα και η συνειδητή σκέψη.

Η παραβολή με το αλέτρι

Το πρώτο κήρυγμα του Χριστού, ήταν να μετανοήσουν οι άνθρωποι διότι η Βασιλεία του Θεού έχει πλησιάσει. Για αυτό έδωσε την παραβολή με το αλέτρι, με το οποίο ο

γεωργός οργώνει τη γη, ανοίγει γραμμές στο δρόμο και βάζει σπόρους μέσα, δεν μπορεί να κοιτάξει πίσω και πρέπει να κοιτάξει μπροστά για να παραμένει στην ίδια γραμμή, ρίχνοντας τους σπόρους μέσα στο αυλάκι.

Ο Ιερός Άγιος ο Χρυσόστομος ερμηνεύει την παραβολή λέγοντας «*Να κοιτάξουμε πρώτα στη Βασιλεία των Ουρανών και να δώσουμε την προτεραιότητα στην πνευματική μας ζωή*». Αυτό καθαρίζει την σκέψη μας ακόμα και στα προβλήματα μας και στις προτεραιότητες μας. Μπορεί ακόμα να γίνει αυτό που έχουμε για σημαντικό ασήμαντο. Όταν καθαρίζουμε και κοσκινίζουμε τα ενδιαφέροντά μας μέσω του Ιησού, πολλά πράγματα αλλάζουν.

Στην παραβολή αυτή παρατηρούμε, ακόμη, ότι δεν πρέπει να χάσουμε ούτε στιγμή προκειμένου να ανταποκριθούμε στην πρόσκληση του Ιησού. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να το βάλουμε πρώτο και υπεράνω κάθε άλλου, να κοιτάξουμε με πνευματικό βλέμμα σε ότι συμβαίνει σε μας. Να μην αφήσουμε τα προβλήματα μας και άλλα θέματα να μας απομακρύνουν από τον σωστό πνευματικό προσανατολισμό.

Οι ηθικές αξίες που παρουσιάζονται σε αυτήν την παραβολή είναι η μαθητεία, ο κόπος προς απόκτηση των αξιών και η καλλιέργεια του λόγου του Θεού.

3.10 Παραβολές σχετικές με τη μετάνοια

Η παραβολή της άκαρπης συκιάς

Σύμφωνα με την παραβολή ο Κύριος στο δρόμο του προς την Ιερουσαλήμ είδε μια συκιά και καθώς πεινούσε θέλησε να φάει ένα σύκο. Το δέντρο όμως, παρά το γεγονός ότι ήταν πλούσιο στο φύλλωμα του, δεν είχε επάνω του σύκα. Τότε την καταράστηκε λόγω ακαρπίας και ξεράθηκε.

Η συκιά συμβολίζει τη ζωή του Ισραηλίτικου λαού που ήταν φαινομενικά ενάρετοι, αλλά στην πράξη άκαρποι από καλά έργα. Το νόημα της παραβολής είναι πως κάθε

άνθρωπος ξεχωριστά πρέπει να έχει ως στόχο να καλλιεργεί τη ψυχή του με αρετές και να μην την αφήνει άκαρπη.

Πέρασαν τρία χρόνια η συκιά και δεν καρποφόρησε και το παράξενο είναι ότι ο Θεός σιωπά όλο το διάστημα αυτό. Οι άγιοι πατέρες λένε ότι τα τρία χρόνια συμβολίζουν τα στάδια ζωής του ανθρώπου, δηλαδή την παιδική ηλικία, την εφηβεία και τα γεράματα. Στην παιδική μας ηλικία, πήραμε το Άγιο Πνεύμα με τη βάπτιση. Η ευθύνη της ηλικίας αυτής είναι των γονέων, κηδεμόνων, συμβούλων και του αναδόχου. Ο βασικός ρόλος στο σπίτι είναι των γονέων, να κάνουν το παιδί να πλησιάζει στον Θεό. Αργότερα, στην εφηβεία συμμετέχει ο έφηβος στο ρόλο και μένει η ανάγκη για υποστήριξη. Στο στάδιο των γηρατειών, όμως, το άτομο είναι υπεύθυνο του εαυτού του στις επιλογές και τις αποφάσεις του.

Η μακροθυμία του Θεού μας οδηγεί στη μετάνοια. Η τρυφερότητα και στοργή του Θεού μας δίνει την ευκαιρία για μετάνοια. Η παραβολή θέλει επίσης να τονίσει ότι οι άνθρωποι πρέπει να καρποφορούν. Ο Θεός, ως μακρόθυμος, περιμένει μέχρι και ο τελευταίος άνθρωπος να καρποφορήσει. Αν αυτό δεν πραγματοποιείται επέρχεται η τιμωρία.

Τέλος, οι ηθικές αξίες της παραβολής είναι η ελπίδα, η υπομονή, η μετάνοια, η μαθητεία, τα προσόντα και η σταθερότητα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραβολές που αναφέρθηκαν παραπάνω συμπεραίνουμε πως ο Ιησούς Χριστός στα τέσσερα Ευαγγέλια παρουσιάζεται ως εξής:

- Βασιλιάς: Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο παρουσιάζει τον Ιησού ως Βασιλιά. Είναι γραμμένο πρωταρχικά για τους Ιουδαίους και εμφανίζει τον Ιησού ως τον Υιό του Δαβίδ.
- Υπηρέτης: Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο παρουσιάζει τον Ιησού ως Υπηρέτη. Είναι γραμμένο για τους Ρωμαίους και δεν έχει γενεαλογία. Οι άνθρωποι δεν ενδιαφέρονταν για τη γενεαλογία ενός υπηρέτη, ενώ τα περισσότερα θαύματα τα βρίσκουμε σε αυτό το Ευαγγέλιο από ότι σε οποιοδήποτε άλλο Ευαγγέλιο. Οι Ρωμαίοι έδιναν μικρή σημασία στα λόγια αλλά ενδιαφέρονταν για τα έργα.
- Άνθρωπος: Το κατά Λουκά Ευαγγέλιο παρουσιάζει τον Ιησού ως τον Τέλειο Άνθρωπο. Είναι γραμμένο για τους Έλληνες και η γενεαλογία του Ιησού πηγαίνει πίσω στον Αδάμ δηλαδή τον πρώτο άνθρωπο. Ο Ιησούς παρουσιάζεται ως ο τέλειος Άνθρωπος που συχνά προσεύχεται και υπηρετείται από τους αγγέλους.
- Θεός: Το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο παρουσιάζει τον Ιησού ως τον Υιό του Θεού. Είναι γραμμένο για όλους τους πιστούς και σκοπός του είναι να οδηγήσει τους ανθρώπους στο Χριστό, ενώ οτιδήποτε σε αυτό το Ευαγγέλιο επεξηγεί και δείχνει τη θεϊκή ιδιότητα του Ιησού.

Συμπερασματικά, ο Ματθαίος ενδιαφέρεται για τον ερχομό του Υπεσχεμένου Σωτήρα, ο Μάρκος για τη ζωή του Ισχυρού Σωτήρα, ο Λουκάς για τη χάρη του Τέλειου Σωτήρα και ο Ιωάννης για την απόκτηση του Προσωπικού Σωτήρα.

Μελετώντας το Λόγο του Θεού παρατηρούμε τη σοβαρή αιτία για την οποία γράφτηκαν τα τέσσερα Ευαγγέλια. Σε όλα τα Ευαγγέλια το κεντρικό θέμα είναι ο Ιησούς Χριστός. Όμως, ο κάθε συγγραφέας καταπιάνεται με κάποια ιδιαίτερη πλευρά του χαρακτήρα και της διακονίας του Κυρίου. Ο κάθε Ευαγγελιστής δίνει τον ιδιαίτερο τόνο στην αποστολή του Ιησού που θέλει να προβάλλει. Σε κάθε Ευαγγέλιο ξεδιπλώνεται και μια ειδική πλευρά του έργου του Χριστού. Όλα τα Ευαγγέλια έχουν στενή σχέση με τις υποσχέσεις για το Μεσσία που βρίσκονται στην Παλαιά Διαθήκη, ενώ δεν είναι δυνατόν να εξηγήσουμε τα Ευαγγέλια χωρίς να λάβουμε υπόψη τις Μεσσιανικές προφητείες. Οι προφήτες απεικόνισαν τη

μεγαλειώδη μορφή του Μεσσία. Μίλησαν για τις διακονίες Του, για την αποστολή, για τη γέννηση, το θάνατο, την Ανάσταση και για τη δόξα Του.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

Περίληψη

Το διδακτικό σενάριο που παρουσιάζεται αφορά την παραβολή του Καλού Σαμαρείτη και θα εφαρμοστεί στη Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και συγκεκριμένα στη Γ' Τάξη του Δημοτικού στο μάθημα των Θρησκευτικών.

Στις προτεινόμενες δραστηριότητες θα χρησιμοποιηθούν κόλλες αναφορές και ένας ηλεκτρικός υπολογιστής ενώ οι μαθητές θα εργαστούν τόσο ατομικά όσο και ομαδικά.

Η διάρκεια των δραστηριοτήτων υπολογίζεται να διεξαχθούν σε τρεις διδακτικές ώρες των 45 λεπτών.

Λέξεις-Κλειδιά: Διδακτικό σενάριο, Θρησκευτικά Γ' Δημοτικού, Παραβολές, Καλός Σαμαρείτης

Εισαγωγή

Αξιοποιούμε ένα περιστατικό άσχημης συμπεριφοράς μεταξύ δύο μαθητών στη διάρκεια του διαλείμματος ή γενικά από τη σχολική ζωή. Η ένταση που έχει δημιουργηθεί μεταφέρεται συνήθως στην τάξη και δίνει ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων, ανάπτυξη επιχειρηματολογίας από τους εμπλεκόμενους με βάση την προσωπική οπτική του καθενός μαθητή. Κάθε μαθητής προσπαθεί να γίνει περισσότερο πειστικός για να πείσει τους συμμαθητές του και κυρίως το δάσκαλο.

Από ένα τέτοιο καθημερινό και φυσικό διάλογο καταλήγουμε στην αναζήτηση του τρόπου που οφείλουμε να συμπεριφερόμαστε απέναντι στους άλλους μαθητές και

γενικότερα απέναντι στους συνανθρώπους μας. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για τη στάση μας απέναντι στα παιδιά οικονομικών προσφύγων και αλλοδαπών, αλλά και στα παιδιά με εγγενείς αδυναμίες που αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα και δυσκολίες προσαρμογής και γενικά για τη συμπεριφορά μας απέναντι σε αυτούς που ενδεχομένως έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από αγάπη και αλληλεγγύη.

Μέσα από τη συζήτηση οι μαθητές από κοινού με το δάσκαλο διατυπώνουν τον κύριο διδακτικό στόχο: *«Η έμπρακτη αγάπη προς κάθε άνθρωπο που έχει ανάγκη ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, εθνικότητας, ειδικής κοινωνικής ομάδας, θρησκειώματος, ομορφαίνει τη ζωή».*

Εναλλακτικά, αν δεν υπάρχει κάποιο περιστατικό, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ένα δημοσίευμα, μια είδηση από τον τύπο ή την τηλεόραση σχετικά με την εγκατάλειψη κάποιου ανθρώπου ή την εκδήλωση αλληλεγγύης από ένα πρόσωπο ή φορέα.

Ταυτότητα Σεναρίου

- Τίτλος: *«Η έμπρακτη αγάπη προς κάθε άνθρωπο που έχει ανάγκη ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, εθνικότητας, ειδικής κοινωνικής ομάδας, θρησκειώματος, ομορφαίνει τη ζωή»*
- Τάξη: Γ΄ Δημοτικού
- Γνωστικό αντικείμενο: Θρησκευτικά
- Διδακτική ενότητα: 1. Ζούμε Μαζί, III Ιστορίες από την Καινή Διαθήκη (10-0227-01_Thriskeutika_G-Dimotikou_Vivlio-Mathiti.pdf)
- Λεξιλόγιο: Καινή Διαθήκη, Παραβολές, Καλός Σαμαρείτης
- Προαπαιτούμενες γνώσεις: Να γνωρίζουν οι μαθητές την έννοια και τη σημασία των παραβολών
- Χρόνος: 3 διδακτικές ώρες
- Εργαλεία-Μέσα: Κόλλες αναφορές, μολύβια, Ηλεκτρονικός Υπολογιστής, Πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου(word)

Σύντομη Περιγραφή-Ιδέα

Απώτερος σκοπός του διδακτικού σεναρίου είναι να συνδυάσει τις παραβολές και συγκεκριμένα την παραβολή του καλού Σαμαρείτη, δηλαδή τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού, με σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα όπως είναι η ενσυναίσθηση. Οι παραβολές του Χριστού παρουσιάζονται με ελκυστικό και ευχάριστο τρόπο και γίνονται εύκολα κατανοητές.

Στόχοι

Ως προς το γνωστικό αντικείμενο

- Να εξοικειωθούν οι μαθητές με τα σύμβολα του Χριστιανισμού και τις εικόνες.(θρησκευτικά ΠΣ 2022)
- Να αντιληφθούν οι μαθητές μέσα από τις διηγήσεις και τις ιστορίες της Βίβλου την Παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, ότι ο Θεός φανερώνεται στον άνθρωπο ως Πρόσωπο και την ανιοδιοτελή αγάπη χωρίς όρια.(θρησκευτικά ΠΣ 2022)
- Να ανακαλύψουν οι μαθητές τη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό και να αλλάξουν τον τρόπο σκέψης και τη ζωή τους.(θρησκευτικά ΠΣ 2022)
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι το όραμα της Βασιλείας του Θεού οδηγεί στην ανάληψη ευθύνης και στον αγώνα για ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη και έμπρακτη αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων.(θρησκευτικά ΠΣ 2022)

Ως προς τη διαδικασία μάθησης

- Να συνδέσουν οι μαθητές τις βασικές έννοιες των Θρησκευτικών με τα συναισθήματά τους (θρησκευτικά ΠΣ 2020)
- Οι μαθητές να εργάζονται σε ομάδες(Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη, ΠΣ 2020)
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή(ΤΠΕ ΠΣ ,2020)

Μεθοδολογία

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες που προτείνονται θα πρέπει πρώτα οι μαθητές να κατανοήσουν την έννοια των παραβολών και να ερμεύσουν τα βαθύτερα νοήματα της παραβολής του Καλού Σαμαρείτη.

Συνεπώς, οι δραστηριότητες που προτείνονται θα βοηθήσουν σε μεγάλο βαθμό τους μαθητές να συνδέσουν το νόημα της παραβολής με την πραγματική ζωή και τα συναισθήματα που αναπτύσσονται, όπως επίσης και να εργάζονται ως μέλος μιας ομάδας.

Ο εκπαιδευτικός από την πλευρά του έχει συμβουλευτικό και καθοδηγητικό ρόλο καθώς είναι αυτός που οργανώνει και συντονίζει τις διαδικασίες και επεμβαίνει όταν παρουσιάζεται κάποιο πρόβλημα.

Δραστηριότητες

Προκαταρκτικές ενέργειες

- Ο εκπαιδευτικός με αφορμή κάποιο περιστατικό παρουσιάζει το θέμα του μαθήματος και περιγράφει τις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν.

1^η Φάση: Παρουσίαση της παραβολής

«Ένας Ιουδαίος κάποτε έπεσε στα χέρια των ληστών. Αυτοί αφού τον χτύπησαν, τον λήστεψαν, του πήραν τα ρούχα και τον παράτησαν εκεί μισοπεθαμένο. Μετά από λίγο πέρασαν δυο συμπατριώτες του Ιουδαίοι. Ο ένας ήταν Λευίτης και ο άλλος ιερέας. Τον είδαν, αλλά δεν τον βοήθησαν. Κατόπιν πέρασε ένας ξένος, ένας Σαμαρείτης. Οι Ιουδαίοι βρίσκονταν σε έχθρα με τους Σαμαρείτες, γιατί τους θεωρούσαν ειδωλολάτρες. Ο Σαμαρείτης λοιπόν χωρίς καθόλου να σκεφτεί ότι ο πληγωμένος ήταν Ιουδαίος, τον πλησίασε, του καθάρισε και του έδεσε τις πληγές, τον ανέβασε στο ζώο του και τον πήγε σε ένα πανδοχείο, για να τον περιποιηθούν. Πλήρωσε τον ξενοδόχο για τη διαμονή και τη φροντίδα του πληγωμένου».

2^η Φάση: Επεξεργασία παραβολής

Αφού κάποιος μαθητής διηγηθεί ξανά την παραβολή που άκουσε, ακολουθεί συζήτηση με επίκεντρο την εκδήλωση της αγάπης και αλληλεγγύης του ανθρώπου προς τον άνθρωπο. Επικεντρώνονται στη στάση των άλλων περαστικών και ιδιαίτερα του ξένου, (Σαμαρείτη) αναφέρονται στους λόγους που καθιστούν την εκδήλωση της έμπρακτης αλληλεγγύης του Σαμαρείτη ξεχωριστή.

Μπορούν να διατυπωθούν ορισμένες ερωτήσεις και προβληματισμοί από τον εκπαιδευτικό, όπως για παράδειγμα:

- Ποιος θεωρείται «πλησίον»;
- Ποιοι κατά την παραβολή θεωρούνται «πλησίον»;
- Για ποιους λόγους η έμπρακτη αγάπη προς κάθε άνθρωπο ομορφαίνει τη ζωή μας;
- Μπορεί ο καθένας να γίνει αληθινός πλησίον κατά το υπόδειγμα του καλού Σαμαρείτη;

3^η Φάση: Σύνδεση της παραβολής με την καθημερινή ζωή

Οι μαθητές αναφέρονται σε καθημερινές συμπεριφορές έμπρακτης αγάπης και μιλούν για τις δικές τους εμπειρίες αγάπης καθώς και άλλων προσώπων και φορέων, όπως είναι το «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και οι ανθρωπιστικές οργανώσεις Unesco, Unicef και Διεθνής Αμνηστία.

Προσπαθούν, επίσης, να θυμηθούν και να αναφέρουν τι είδους αγάπη προσέφεραν και σε ποιον κάποια στιγμή της ζωής τους και πώς ένιωσαν μετά. Θα γίνει ακόμα αναφορά και στην εκδήλωση αλληλεγγύης χωρίς διακρίσεις ανάμεσα σε λαούς, στις περιπτώσεις που μια ομάδα πληθυσμού πλήττεται από πόλεμο, πλημμύρες ή σεισμούς, με αποστολή βοήθειας από επίσημες κυβερνήσεις αλλά και μέσω οργανώσεων και φορέων, όπως είναι οι «Γιατροί του κόσμου».

4^η Φάση: Εργασία παραγωγής γραπτού λόγου

Μετά το πέρας του μαθήματος οι μαθητές θα κληθούν να γράψουν ως εργασία για το σπίτι ένα κείμενο με τίτλο: «*Πώς θα ήταν ο κόσμος, αν όλοι οι άνθρωποι εκδήλωναν έμπρακτα την αγάπη προς το συνάνθρωπό τους*».

Σε αυτό το κείμενο οι μαθητές θα πρέπει να αναφερθούν στη σημερινή εποχή, όπου τα μίσση, ο ανταγωνισμός, οι φυλετικές και θρησκευτικές διακρίσεις οδηγούν στην εξαθλίωση, στον πόλεμο, στην πείνα και τη δυστυχία εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο και κυρίως παιδιά.

5^η Φάση: Σύνταξη άρθρου στη σχολική εφημερίδα

Οι μαθητές στη δεύτερη διδακτική ώρα θα συντάξουν ομαδικά ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα που να αναφέρεται στην παραβολή του Καλού Σαμαρείτη και θα παραθέσουν σε αυτό τις σκέψεις που είχε ο Καλός Σαμαρείτης και τους λόγους για τους οποίους προέβη σε αυτές τις πράξεις συνθέτοντας τες έτσι με την έννοια της ανιοδοτελούς προσφοράς, της αγάπης και της ενσυναίσθησης.

Το άρθρο θα συνταχθεί σε πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου από όλους τους μαθητές και ο εκπαιδευτικός θα φροντίσει για τη διόρθωση λαθών στην ορθογραφία και τη σύνταξη.

6^η Φάση: Πρόταση βιωματικής εργασίας

Οι μαθητές προτείνουν τρόπους με τους οποίους μπορούν να εκφράσουν την αγάπη τους όπως για παράδειγμα:

- Συγκέντρωση χρημάτων
- Ετοιμασία δώρων, εικαστικών κατασκευών

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν επιμέρους δράσεις σε αυτές. Για παράδειγμα:

- 1η ομάδα: Επικοινωνία και συνεννόηση με τα πρόσωπα που θα συναντήσουν ή τον υπεύθυνο του επισκέψιμου χώρου του ιδρύματος ή του οργανισμού που πρόκειται να επισκεφτούν
- 2η ομάδα: Συγκέντρωση χρημάτων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης

7^η Φάση:Αξιολόγηση της προσπάθειας

Οι μαθητές στην τρίτη διδακτική ώρα συζητούν για ότι είδαν και άκουσαν, για αυτά που τους εντυπωσίασαν και για ότι ένωσαν. Αναφέρονται στη χαρά που πρόσφεραν, αν την διέκριναν στα βλέμματα των ατόμων που επισκέφτηκαν, αν εισέπραξαν και τη δική τους αγάπη, αν ομόρφυνε η ζωή των παιδιών ή των ενηλίκων που μοιράστηκαν την αγάπη μαζί τους και αν χαίρεται εξίσου αυτός που δίνει την αγάπη με αυτόν που την παίρνει.

Οι μαθητές μπορούν πλέον να διαπιστώσουν και έμπρακτα πως όπως ο Θεός που αγαπά όλα τα πλάσματα του έτσι και οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν το ίδιο και να γίνουν «αληθινοί πλησίον» κατά το υπόδειγμα του καλού Σαμαρείτη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μέσα από τη διαδικασία της αφήγησης, οι εκπαιδευόμενοι βελτιώνουν τις προφορικές και γραπτές επικοινωνιακές τους δεξιότητες καθώς και τις δεξιότητες υψηλής σκέψης όπως είναι για παράδειγμα η συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών για την επίλυση προβλημάτων. Η διαδικασία της αφήγησης ενισχύει

τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τόσο του αφηγητή που συνδυάζει πραγματικά και φανταστικά σενάρια στα πλαίσια ενός εκπαιδευτικού σκοπού, αλλά και των ακροατών οι οποίοι βασισμένοι στα λόγια, τις λέξεις και το ύφος του ακροατή δημιουργούν τις εικόνες της ιστορίας.

Η αφήγηση μπορεί να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας ως χρήσιμο εργαλείο για την διαμόρφωση κατάλληλου, φιλικού και ευχάριστου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και ως μέσο για τη μεταβίβαση πληροφοριών, γνώσεων, αξιών και συμπεριφορών.

Από τη μελέτη των παραβολών διαπιστώσαμε ότι ο Ιησούς μας προσέφερε το δρόμο με απόλυτη σαφήνεια και αγάπη. Ο σκοπός του Ιησού ήταν να εμφανίζει τη σχέση με τον Θεό και με τον Ίδιο. Μία σχέση βασισμένη στην αγάπη μέχρι θανάτου και την αυταπάρνηση.

Οι αξίες των παραβολών μας ενθαρρύνουν να τις ζούμε για να αποκτήσουμε τις αρετές που πρεσβεύουν. Ότι κάνουμε, το κάνουμε για τον εαυτό μας, για να ετοιμάσουμε την ψυχή μας για τον Υιό του Θεού. Κάθε ψυχή θα ενωθεί με τον Ιησού στη Βασιλεία του Θεού. Οι παραβολές είναι σαν «παράθυρα» μέσα από τα οποία βλέπουμε τον κόσμο του Θεού που αγαπά. Την αγάπη αυτή θα πρέπει να την έχουμε πάντοτε στις καρδιές μας.

Στις παραβολές βρισκόμαστε απέναντι σε επιλογές και προβλήματα, για αυτό θα πρέπει να μεριμνήσουμε για τις μεθόδους της θρησκευτικής διδασκαλίας στα σχολεία, τα οποία επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη συμπεριφορά των μαθητών. Οι παραβολές αποτελούν μία ολοκληρωμένη οντότητα με σκοπό την επικοινωνία με τον Θεό, τους άλλους και τον εαυτό μας.

Οι παραβολές ενδιαφέρονται για όλες τις πνευματικές και ανθρώπινες πλευρές του ανθρώπου, για την σχέση του με το Θεό και τον συγγενή του. Για αυτό, είναι σημαντικό να συμπεριλαμβάνονται ως θέματα στα μαθήματα της θρησκευτικής διδασκαλίας.

Εν κατακλείδι, από εκπαιδευτικής πλευράς κάθε παραβολή είναι μια σύγχρονη διδακτική μέθοδος, διότι εμπεριέχουν διάλογο, παραδειγματική ιστορία, ερωτήματα και επίλυση προβλημάτων, δηλαδή τρόπους διδασκαλίας που χρησιμοποιούσε και ο Ιησούς. Από ψυχολογικής πλευράς, η παραβολή έχει καθοριστικό ρόλο στη ζωή των μαθητών σχετικά με όλες τις ανάγκες τους. Στις

παραβολές βρίσκουμε αξίες όπως είναι η αλληλεγγύη, η αγάπη, η ισότητα, η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η συγχώρηση και η μετάνοια. Από πνευματικής πλευράς, οι παραβολές περιλαμβάνουν αξίες όπως είναι η αλληλεγγύη, η αγάπη, η ελευθερία και η δικαιοσύνη, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να ανακαλύψουν την αληθινή τους σχέση με τον Ιησού και με τον πλησίον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Ατματζίδη, Χ., «Η κοινωνική διαστρωμάτωση της χριστιανικής κοινότητας σύμφωνα με το κατά Λουκάν Ευαγγέλιο», του ίδιου, Κριτικές αναγνώσεις

- των βιβλικών κειμένων. Ερευνητικές επισκέψεις σε βιβλικά τοπία, τόμος Α΄, Βιβλική Βιβλιοθήκη 46, Εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010
- Ατματζίδη, Χ., Από την Βιβλική Έρευνα στην Πίστη της Εκκλησίας, Συνοπτική Θεολογία της Καινής Διαθήκης, τόμος Α΄, Βιβλική Βιβλιοθήκη 48, Εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010
  - Μνατζαρίδη, Γ., *Χριστιανική Ηθική (1)*, Εκδόσεις Π.Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 2006.
  - Νικολαΐδη, Ι., Ο σκοπός της παραβολής της αμπέλου στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο (Ιω 15,1-8), Θεσσαλονίκη, 2011 (διπλωματική εργασία).
  - Παπακώστα, Σ., *Αι Παράβολοι του Κυρίου*, Εκδόσεις Πέμπτη, Αθήνα, 1980.
  - Στωμπριάν, Π., *Θρησκευτική και ηθική εγκυκλοπαίδεια*, τόμος 10, Αθήνα, 1966.
  - Τσιάκκα, Αρ.Χ., *Ο Παραβολικός Λόγος του Κυρίου*, Τόμος Α΄, Έκδοση Ιεράς Μονής Τροοδιτίσσης (Κύπρος).
  - Τσιάκκα, Αρ.Χ., *Ο Παραβολικός Λόγος του Κυρίου*, Τόμος Β΄, Έκδοση Ιεράς Μονής Τροοδιτίσσης (Κύπρος).

Ξένη

- Abdel Nour, M., *The parables of the Christ*, Cairo, Egypt, 2007. (Arabic)
- Bose, K., *Methods of teaching education the first part*, second edition, University of Damascus, 2007.(Arabic)
- Bose, K., *Teaching methods Education the second Part*, second edition, University of Damascus, 2007. (Arabic)
- Bruce , A.B., *The Parabolic Teaching of Christ: a systematic and critical study of the parables of our Lord*, Third Edition, A.C. Armstrong & Son, 1888.
- Bruce J., *Models of teaching*, seven edition, Pearson Education, Inc., 2004
- Migne , J.P., *Ελληνική Πατρολογία*, τόμος 59, Ιωάννης Χρυσόστομος ΙΓ΄, Κεντρικόν Πατερικόν Εκδόσεων, Αθήναι 1996.

- Straton, H., *A Guide to the Parables of Jesus*, Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1960.